

תלמוד ירושלמי מסכת חגיגה ע"פ פירוש חופמי

פירוש קצר ע"פ פשט—מוגה

היטב---פירוש מלוקט מכמה גדולי ישראל---
מקווקוו ומפוסק למען ירוץ הקורא. שמירה יתירה
לבל נטות מפשט ימין ושמאל

יהושע יהודה גליק תשע"א

מסכת חגיגה פרק א

הלכה א משנה הכל חייבין בראייה, חוץ מחרש שוטה וקטן וטומטום ואנדרוגינס נשים ועבדים שאינן משוחררין החיגר והסומא והחולה והזקן וכל שאינו יכול לעלות ברגליו

איזהו קטן? כל שאינו יכול לרכוב על כתיפו של אביו ולעלות מירושלם להר הבית דברי ב"ש. וב"ה אומרים: כל שאינו יכול לאחוז בידו של אביו ולעלות מירושלם להר הבית שנאמר (שמות כג) שלש רגלים:

גמרא מתני' בראיית קרבן, אבל בראיית פנים אפי' קטן חייב. מן הדא (שמות כג) הקהל את העם האנשים והנשים והטף. ואין קטן גדול מטף! דתניא מעשה בר"י בן ברוקה ור"א חסמא שהיו מהלכין מיבנה ללוד, והקבילו רבי יהושע בבקיעין אמר להן מה חדוש היה לכם בבית המדרש היום? אמרו לו הכל תלמידך ומימך אנו שותים. אמר להן אעפ"כ! א"א לבית המדרש שלא יהא בו דבר חדש בכל יום! מי שבת שם? אמרו לו ר' לעזר בן עזריה: מה היתה פרשתו? הקהל את העם האנשים והנשים והטף. פתח בה אמר: הואיל והאנשים באין ללמוד והנשים לשמוע, הטף למה באו? אלא כדי ליתן שכר למביאיהן. אמר להן אין הדור יתום שר' לעזר בן עזריה בתוכו.

אתיא דרבי לעזר בן עזריה דלא כבן עזאי. דתנינן תמן: מיכן אמר בן עזאי חייב אדם ללמד את בתו תורה, שאם תשתה תדע שהזכות תולה לה:

חרש: חברי'א בשם ר' לעזר (דברים לא) למען ישמעון ולמען ילמדון. עד כדון במדבר ואינו שומע. חרש שומע ואינו מדבר? מנלן דפטור ר' אילא בשם ר' לעזר למען ילמדון ולמען ילמדון yelameidin

א"ר יונה הדא אמרה דלית כלליי דר' כללין. דתנינן תמן חרש המדבר ואינו שומע לא יתרום. וסברין מימר מדבר ואינו שומע- חרש. שומע ואינו מדבר- אינו חרש=לא "נקרא" חרש בלשון המשנה ותנינן החרש שנחלץ והחרשת שחלצה והחולצת לקטן חליצתה פסולה. א"ר יוחנן בשאין יכולין לומר ואמר ואמרה. ותנינן חרש שדיברו חכמים בכל מקום שאינו לא שומע ולא מדבר.="כללי דרבי" ודא מסייעה לר' יונה דר' יונה אמר הדא אמרה לית כלליי דרבי כללין בחליצה, חרש=אינו מדבר לחוד. בתרומה, חרש=אינו שומע לחוד

ר' יוחנן בעי חרש באזנו אחת מהו? אמר רבי יוסי בי רבי בון מחלוקת רבי יוסי ורבנן דתניא (שמות כח) ולבני אהרן תעשה כתנות רבנן אמרו שתי כתונת לכל אחד ואחד רבי יוסי אומר אפילו כתונת אחת לכל אחד ואחד. מה טעמון דרבנן ולבני אהרן תעשה כתנות. מה טעמא דרבי יוסי? למאה בני אהרן תעשה כתנות והכא (דברים לא) תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם רבנן אמרי שתי אזניים לכל אחד ואחד רבי יוסה אומר אפילו אוזן אחת לכל אחד ואחד :

שוטה : אמר רבי לעזר (דברים ד) אתה הראת לדעת :

קטן : רבי ירמיה ור' אייבו בר נגרי הוון יתיבין אמרין תנינן אי זהו קטן? כל שאינו יכול לרכוב על כתיפו של אביו

וקטן שומע? וקטן מדבר? חזרון ואמרון (דברים טז) כל זכורך לרבות את הקטן. ויימר כל זכורך לרבות את החרש? למען ישמעון ולמען ילמדון פרט לחרש! ויימר למען ישמעון ולמען ילמדון פרט לקטן? אמר ר' יוסה מאחר שכתוב אחד מרבה וכתוב אחד ממעט, מרבה אני את הקטן שהוא ראוי לבוא לאחר זמן. ומוציא את החרש שאינו ראוי לבוא לאחר זמן.

שמואל בר אבא בעא קומי רבי זעירה קטן חרש מהו שיהא חייב? א"ל איתא חמי יציבא בארעא וגירא בשמי שמייא?! אילו גדול חרש פטור, קטן חרש לא כ"ש! :

א"ר ירמיה בדין היה קטן ולא חרש יהא פטור, גזירת הכתוב הוא כל זכורך לרבות את הקטן.

הייתי אומר אילו גדול חרש יהא חייב שלא לחלוק בהילכות זכורך! הוי צורכה לההוא דאמר רבי יוסה מאחר שכתוב אחד מרבה וכתוב אחד ממעט מרבה אני את הקטן שהוא ראוי לבוא לאחר זמן. ומוציא אני את החרש שאינו ראוי לבוא לאחר זמן:

טומטום: הכל מודים בטומטום שנקרע ונמצא זכר ביי"ט הראשון שהוא חייב. מה פליגין? בשאר הימים. חזקיה אמר יראה יראה את שהוא חייב בא' חייב בשני, את שאינו חייב בראשון, אינו חייב בשני.

אריו"ח כל ז' תשלומין לראשון. א"ר אילא מפסח השני למד ר"י. כמה דר"י אמר תמן פסח שני תשלומין לראשון כן הוא אמר הכא כל ז' תשלומין לראשון

רבי הושעיה אמר כל ז' חובת מה נפק מן ביניהן? גר שנתגייר בשאר הימים, על דעתיה דחזקיה פטור. ע"ד דריו"ח ודר' הושעיה חייב

אף בטמא כן ניטמא בשאר הימים ע"ד דחזקיה פטור ע"ד דריו"ח ודר' הושעיה חייב

א"ר יוסה אף נקרע שאר ימים ונמצא זכר, חייב לכו"ע תמן ראוי הוא, קריעה היא שגרמה. ברם הכא הטמא עצמו אינו ראוי:

אנדרוגינס. כל זכורך- פרט לאנדרוגינס.

תמן תנינן: ספק אנדרוגינס אין מחללין עליו את השבת ר' יהודה מתיר באנדרוגינס. מה אמר כא ר' יהודה? נישמענה מן הדא: יוחנן בן דהבאי משם ר' יהודה אף הסומא ולית בר נש אמר אף אלא דהוא מודי על קדמייתה מודה דאינו כזכר

מחלפה שיטתיה דרבי יהודה. תמן הוא אמר פרט, והכא אמר לרבות. ר' יודה ורבנן מקרא אחד הן דורשין. רבנן דורשין ערל, מה ת"ל ערל זכר? עד שיהא כולו זכר. ר' יודה דרש זכר מה ת"ל ערל? ואפילו מקצתו ערל. ברם הכא (שמות לג) כל זכורך פרט לאנדרוגינס:

נשים. כל זכורך פרט לנשים:

עבדים. נישמענה מן הדא: ג' פעמים בשנה יראה כל זכורך את שאין לו אדון אלא הקב"ה יצא העבד שיש לו אדון אחר

א"ר יהושע בן לוי מניין שכל המקיים מצות ראייה כאילו מקביל פני שכינה? מן הדא (שם) שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון ה' וגו':

חיגר: דכתיב רגלים:

חולה: דכתיב (דברים טז) ושמחת:

זקן: דכתיב רגלים

א"ר יוסה תרתיהון לקולא יכול לשמוח ואינו יכול להלך קורא אני עליו רגלים. יכול להלך ואינו יכול לשמוח קורא אני עליו ושמחת.

ר' יוחנן בשם ר' ינאי: ב"ש וב"ה מקרא א' הן דורשין. בש"א כתוב א' אומר זכורך וכתוב אחר אומר רגלים, טול בינתים את שהוא יכול לרכוב על כתיפו של אביו ואפי' קטן יכול הוא לרכוב? אלא יצא את שהוא רואה כתיפו של אביו, ומפסיע. and he steps upon it (he does not know to "sit") ב"ה דורשין: כתוב אחד אומר זכורך, וכתוב א' אומרים רגלים. טול בינתים את שהוא יכול לאחוז בידו של אביו

{ולענין טהרות את אמר את שהוא תפוס ביד אביו, ספיקו כפיקח. אביו תופש בידו, ספיקו כחרש. ברם הכא בין כך ובין כך חייב}

ר' בון בר חייה בעא קומי רבי זעירה, איכן היו מראים פנים בהר הבית או בעזרות? א"ל נישמענה מן הדא: הטמא פטור מן הראייה דכתיב (דברים יב) ובאת שמה והבאתם שמה ואין טמא מת נכנס להר הבית!! הדא אמרה בעזרה היו מראים פנים

מאיכן את מודד לענין קטן מן החומה או מן הבתים? תני שמואל מן השילוח. ושילוח היה באמצע המדינה

ר' בון בר חייה בעא קומי ר' זעירה מהו לשלח חגיגתו ביד אחר? אמר ליה נישמענה מן הדא: מוכי שחין ופולפסין פטורין מן הראייה דכתיב בבא כל ישראל לראות, הטמא פטור מן הראייה דכתיב ובאת שמה והבאתם שמה וישלח חגיגתו ביד אחר? א"ר יוסי זאת אומרת שאינו משלח חגיגתו ביד אחר.

ר' שמי בעי או חילוף? מוכי שחין ופולפסין פטורין מן הראייה דכתיב ובאת שמה והבאתם שמה. ואינו ראוי לביאה מחמת מיאוסו הטמא פטור מן הראייה דכתיב (דברים לא) בבוא כל ישראל לראות וגו' הראוי לבוא עם כל ישראל מביא ושאינו ראוי לבוא עם כל ישראל שיטמא אותן בנגעו בהם אינו מביא. חזר ר' שמי ומר, מוכי שחין ופולפסין אעפ"י שאינן ראויין לבוא עם כל ישראל, ראויין הן לבוא בפני עצמן. הטמא אינו ראוי לא בפני עצמו ולא עם כל ישראל

הפריש חגיגתו ומת היורשים מהו שיביאו אותה? ר' אילא אמר יראה יראה הראוי לבוא מביא ושאינו ראוי לבוא אינו מביא. א"ר זעירה: כהיא דר' יוחנן ור' יונתן תרויהון אמרין (שמות לד) כל בכור בניך תפדה אפי' לאחר מיתה. מת הבן לאחר 30

יום והכא לא יראו פני ריקם אפילו לאחר מיתה! אמר רבי בא בר ממל מחלוקת שמואל ורבי יוחנן דתנינן תמן: האשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו היורשין עולתה. עולתה ומתה לא יביאו היורשין חטאתה. שמואל אמר במופרשת. רבי יוחנן אמר אפילו אינה מופרשת. מה אנן קיימין אם בשירשו קרקע בהדא אמר שמואל במופרשת?! אם בשירשו מיטלטלין בהדא רבי יוחנן אמר אפי' אינה מופרשת!?

מה נפק מן ביניהון? ירשו קרקע- על דעתיה דשמואל לתבע תובעין, ולמשכן אין ממשכנין. על דעתיה דרבי יוחנן אף למשכן ממשכנין. ירשו מטלטלין- על דעתיה דרבי יוחנן לתבוע תובעין ולמשכן אין ממשכנין. על דעתיה דשמואל אף לתבוע אין תובעין:

הלכה ב משנה ב"ש אומרים הראייה שתי כסף והחגיגה מעה כסף. וב"ה אומרים הראייה מעה כסף והחגיגה שתי כסף:

גמרא ראייה עולות, וחגיגה שלמים. ב"ש אומרים מרבין בעולות וממעטין בשלמים. בית הלל אומרים ממעטין בעולות ומרבין בשלמים

רבי תנחום בר עילאי בשם רבי יוסי בן חנינה ב"ש ילפין לה מקרבנות העצרת. ב"ה ילפין לה מקרבנות הנשיאים. אמרו ב"ה לב"ש לא מוטב ללמד קרבן יחיד מקרבן יחיד ולא ללמד קרבן יחיד מקרבן ציבור. אמרו להם ב"ש מוטב ללמד דבר שהוא נוהג לדורות מדבר שהוא נוהג לדורות ואל תבא לי קרבן נשיאים שאינו נוהג לדורות

תני יש בראייה מה שאין בחגיגה, ובחגיגה מה שאין בראייה. שהראייה כולה לגבוה מה שאין כן בחגיגה. חגיגה נוהגת לפני הדיבור ולאחר הדיבור מה שאין כן בראייה. חגיגה נוהגת לפני הדיבור? לשון חגיגה נוהגת לפני הדיבור (שמות ה) שלח

את עמי ויחוגו לי במדבר. ובשמחה מה שאין כן בשניהן
שהשמחה נוהגת בין בדבר שהוא משלו בין בדבר שהוא משל
אחרים, בין בדבר שדרכו לכן ובין בדבר שאין דרכו לכן, כגון
כהנים בחטאת וכו' ואלו אין נוהגין אלא משלו, ובלבד מדבר שדרכו
לכן

רבי יוסי בעי ולמה לינן אמרין כל שהוא חייב בראייה חייב
בשמחה, ויש שהוא חייב בשמחה ואינו חייב בראייה. נשים
חייבות בשמחה ואינן חייבות בראייה.

רבי יהושע בן לוי אמר ושמחת אפילו ממקילון בשר חולין א"ר
לעזר נאמר כאן שמחה ונאמר להלן שמחה מה שמחה
האמורה להלן שלמים אף כאן שלמים. רב חונה אכל פשוט
כל שבעה

א"ר יוחנן מעה כסף ושתי כסף דבר תורה. תנא רבי יסא
קומי רבי יוחנן ראייה כל שהוא, חכמים הם שאמרו מעה
כסף ושתי כסף. א"ל רי"ח לר' יסא ויש כן זו? א"ר יונה וכל
השיעורין לא חכמים הם שנתנו? כזית מן המת כזית מן
הנבילה וכעדשה מן השרץ. לא אתא מישאול קושיית רי"ח הוא כד:
אלא כיי דתני רבי הושעיה דתני רבי הושעיה (שמות לד) לא
יראו פני ריקם אפי' כל שהוא חכמים הם שאמרו מעה כסף
ושתי כסף. וקשיא, מן דו סמך לה לדבר תורה, הוא אמר
חכמים הם שאמרו מעה כסף ושתי כסף? אחר שסומך לו מקרא מה"ת,
חוזר ואומר "חכמים הם שאמרו..."!?

א"ר יוסי בי רבי בון: רבי יוחנן כדעתיה, ורבי הושעיה
כדעתיה. רבי יוחנן כדעתיה- דרבי יוחנן דו אמר כל השיעורין
הלכה למשה מסיני הוי דו אמר מעה כסף ושתי כסף דבר
תורה. רבי הושעיה כדעתיה- רבי הושעיה דו אמר האוכל
איסור בזמן הזה צריך לשנות לפניו את השיעורין, שמא
יעמוד ב"ד אחר וישנה עליו את השיעורין, אלמא, שיעורים מד"ס ויהא
יודע מאי זו שיעור אכל. הוי דו אמר ראייה כל שהיא חכמים
הם שאמרו מעה כסף ושתי כסף.

אמרין חזר ביה ר' יוחנן מה הדא. רבי יונה ורבי יונתן תריהון
אמרין לא חזר ביה. ועוד מן הדא: דא"ר לא בשם רבי אימי
איתפלגון חזקיה ור"י: חזקיה אמר אדם חולק חובתו לשתי
בהמות. רבי יוחנן אמר אין אדם חולק חובתו לשתי בהמות
אלא צריך שתהא בידו שתי כסף לכל א' וא' משום דשיעורים הללמ"ס

רבי שמעון בן לקיש בשם חזקיה: אדם טופל בהמות שקנה ממעות
מע"ש לבהמה, ואין אדם טופל מעות למעה. לקנות בהמה, שמקצת מעותיו
הם ממעות מעשר רבי יוחנן אמר: אדם טופל מעות למעה, ואין אדם
טופל בהמות לבהמה.

היך עבדה? היו לפניו עשר בהמות הקריב חמש ביו"ט
הראשון. והמותר מהו שידחו את י"ט האחרון? רבי קריספי
אמר איתפלגון רבי יוחנן ורשב"ל חד אמר דוחה, וחורנה אמר
אינו דוחה. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. א"ר
זעירה נפרש מיליהון דרבנן מן מיליהון, דרבי יוחנן דו אמר
אדם טופל מעות למעה אין אדם טופל בהמות לבהמה, הוא
דו אמר דוחה. כיון שיש שיעור 2 כסף מעות חולין, לכל בהמה רבי שמעון בן
לקיש דו אמר אדם טופל בהמות לבהמה, אין אדם טופל
מעות למעה, הוא דו אמר אינו דוחה כיון שבהמה שמקריב, כולו מן המעשר

שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: לעולם הוא מוסיף והולך
ודוחה את י"ט. עד שיאמר, עוד אין בדעתי להוסיף:

הלכה ג משנה עולות במועד באות מן החולין, ושלמים שלמי
שמחה מן המעשר ממעות מע"ש

בי"ט ראשון של חג- ב"ש אומרים מן החולין. וב"ה אומרים
מן המעשר: אחר שהביא הראשון מן החולין

גמרא ר' תנחום בר עילאי בשם ר' יוסי בי ר' חנינה: כך
משיבין ב"ש לבית הלל, דבר שהוא בא חובה בא מן המעשר!
אמרו להן אילו בחול שמא אינו מביא אחת מן החולין וטופל
למעשר וכא מביא אחת מן החולין וטופל למעשר. ומניין

שהוא טופל למעשר? א"ר יוסי בן חנינה נאמר כאן (דברים טז) מסת ונאמר להלן (דברים יד) כי לא תוכל שאתו מה שאתו האמור להלן מעשר אף כאן מעשר. א"ר לעזר נאמר כאן שמחה ונאמר להלן באכילת מע"ש שמחה. מה שמחה האמורה להלן מעשר אף כאן מעשר

ויביא כולם מן המעשר? עולא בר ישמעאל אמר נאמר כאן מסת ונאמר להלן (בראשית מג) ותרב משאת בנימן מה משאת שנאמר להלן אחת עיקר והשאר טפילה אף מסת שנאמר כאן אחת עיקר והשאר טפילה

א"ר יוסי בי ר' בון: והלא שלמי נדבה כשלמי חגיגה הן, ומן הסברה אין שלמי חגיגה (שבא מן המעשר) דוחה (ס"ל נוי"נ אין קריבין ביו"ט) ולמה הוא טופל לון לאילין קרייא? ללמדך שדוחין עליהן יום טוב:

(נראה שאסור לשחוט ביו"ט ראשון לשם "מצוות שמחה" אים יש לו מספיק מבשר חגיגה) רבים נבוכו בזה והנראה כתבתי

הלכה ד משנה ישראל יוצאין ידי חובתן של "שמחה" בנדריים ובנדבות ובמעשר בהמה. והכהנים בחטאת ובאשם ובחזה ובשוק ובבכור, אבל לא בעופות ולא במנחות:

גמרא ר' זעירה עולא בר ישמעאל בשם ר' לעזר: שלמי חגיגה חגיגת י"ד ששוחטן מערב הרגל, אינו יוצא בהן ידי חובתו ברגל. בעינן "זביחה בשעת שמחה" התיב ר' בא והא תני חגיגת י"ד יוצאים בה משם שמחה ואין יוצאין בה משם שלמים אים נדר להביא שלמים!! א"ר זעירא תפתר בששחטו ברגל. א"ל ר' בא בששחטו ברגל אין זו חגיגת י"ד!!

מאי כדון? א"ר זעירא עד דאנא תמן, שמע תנא עולא בר ישמעאל בשם רבי לעזר, כד סלקית להכא שמע תנא ר' חייה בשם ר' לעזר: (דברים טז) והיית אך שמח לרבות לילי י"ט האחרון לשמחה. או יכול אף לילי י"ט הראשון? ת"ל אך. או חלף? ר' חייה בשם ר' לעזר ושמחת בחגך - משאת מתחייב

בחגיגה (חגיגת ט"ו) את מתחייב בשמחה. התיבון והא תנינן ההלל והשמחה שמונה. הגע עצמך שחל י"ט הראשון להיות בשבת, לשוחטן מערב הרגל אין את יכול, דא"ר זעירה עולא בר ישמעאל בשם ר' לעזר שלמי חגיגה ששחטן מערב הרגל אינו יוצא בהן י"ח ברגל. לשוחטן ברגל אין את יכול שכבר למדנו שאין חגיגה דוחה שבת. אימתי אמרו ההלל והשמחה שמונה? אמר רבי יוסי קיימה רב אבודמא נחותא, בכהנים ובשעיר: של

חטאת

אבל לא בעופות ולא במנחות: דכתיב זבח:

דף ה,ב פרק א הלכה ה משנה מי שיש לו אוכלים מרובים ונכסים מעוטים, מביא שלמים מרובין ועולות ממועטות. אוכלים מעוטין ונכסים מרובין, מביא עולות מרובות ושלמים ממועטין.

זה וזה ממועטין על זה נאמר מעה כסף ושתי כסף

זה וזה מרובין על זה נאמר (דברים טז) איש כמתנת ידו כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך:

גמרא עני וידו רחבה קורא אני עליו איש כמתנת ידו. עשיר וידו מעוטה קורא אני עליו כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך. עני וידו מעוטה על זה נאמר אין פחות משתי כסף

איש פרט לקטן.

ר' ירמיה בעי אמר הרי עלי חגיגה בחמש סלעים והביא בשתים, יצא או כבר נקבע? א"ל ר' יוסי ולמה לא? אילו מי שאמר הרי עלי אשם בחמש סלעים שמא לא נקבע?! וכא נקבע:

הלכה ו משנה מי שלא חג ביו"ט הראשון של חג, חוגג והולך את כל הרגל וי"ט האחרון

עבר הרגל ולא חג אינו חייב באחריותו על זה נאמר (קהלת א)
מעוות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות :

גמרא ר"י בשם ר' ישמעאל נאמר ט"ו בפסח ונאמר ט"ו בחג
מה ט"ו שנאמר בפסח י"ט האחרון תשלומין לראשון אף
חמשה עשר שנאמר בחג י"ט האחרון תשלומין לראשון

יהודה בר ספרא בשם ר' הושעיה (ויקרא כד) וחגותם אותו חג
לה' שבעת ימים. וכי שבעה הם והלא שמונה הם!! אלא צא
שבת מהם הרי שבעה

כמה קושיות על יהודה בר ספרא א"ר יוסי וכי מיכן למדנו שאין חגיגה
דוחה את השבת לא ממקום אחר!! התיב ר"י אחוי דרב
ספרא והא תני אף בפסח כן מעתה צא שבת מהן הרי ששה!!
הגע עצמך שחל י"ט הראשון ויום טוב האחרון להיות בשבת
מעתה צא מהם שני ימים הרי ששה!!

נוסח אחר קצת אתא ר' חנניה יהודה בר ספרא בשם ר' הושעיה
(שמות יב) וחגותם אותו חג לה' שבעת ימים וכי שבעה הם
והלא שמונה הם! אלא צא שבת מהם שכבר למדנו שאין
חגיגה דוחה שבת, מה תלמוד לומר תחגוהו? אלא מלמד
שיום טוב האחרון תשלומין לראשון

א"ר יוחנן ותני כן: שמיני רגל בפני עצמו פייס בפני עצמו
ברכה בפני עצמה קרבן בפני עצמו. רגל- דא"ר אבון בשם ר'
אחא בכולהם כתיב וביום וכאן כתיב ביום ללמדך שהוא רגל
בפני עצמו. פייס- אמר רבי יוסי מתניתא אמרה כן בשמיני
חזרו לפייס כרגלים. ברכה- אמר רבי לא, זמן "שהחיינו". קרבן-
פר אחד איל אחד :

הלכה ז משנה ר"ש בן מנסיא אומר: אי זהו מעוות שאינו
יכול לתקון. זה שבא על הערוה והוליד ממזר. אם תאמר בגנב
וגזלן יכול הוא לחזור ולתקן!

ר"ש בן מנסיא אומר אין קורין מעוות אלא למי שהוא מתוקן מתחילה ונתעוות. ואיזה זה? זה תלמיד חכם שפורש מן התורה:

גמרא תני ר"ש בן יוחי אם ראית עיירות שנתלשו ממקומן בארץ ישראל דע שלא החזיקו בשכר סופרים ומשנים. =ששונים משנה מה טעמא? (ירמיהו ט) על מה אבדה הארץ נצתה כמדבר מבלי עבר, ויאמר ה' על עזבם את תורת

רבי יודן נשייא שלח לרבי חייה ולר' אסי ולר' אמי למיעבור בקירייתא דארעא דישראל למתקנה לון ספרין ומתניינין מלמדי תורה ומשנה עלין לחד אתר ולא אשכחון לא ספר ולא מתניין. אמרין לון אייתון לן נטורי קרתא! הבא לנו שומרי העיר אייתון לון סנטורי ^{guardsman of the city} קרתא, אמרון לון אילין אינון נטורי קרתא?! לית אילין אלא חרובי קרתא!! אמרין לין ומאן אינון נטורי קרתא? אמר לון ספרייא ומתנייניא! הדא היא דכתיב (תהלים קכז) אם ה' לא יבנה בית וגוי רבי חונה ר' ירמיה בשם ר' שמואל בר רב יצחק מצאנו שוויתר הקדוש ברוך הוא לישראל על עכו"ם ועל גילוי עריות ועל שפיכות דמים על מאסם בתורה לא וויתר. מה טעמא? ויאמר ה' על אשר עשו עכו"ם וגילוי עריות ושפיכות דמים אין כתוב כאן, אלא ויאמר ה' על עזבם את תורת. א"ר חייה בר בא אותי עזבו אוותרה, שמא את תורתי שמרו? שאילו אותי עזבו ותורתי שמרו, המאור שבה היה מקרבן אצלי

רב חונה אמר למד תורה שלא לשמה שמתוך שלא לשמה את בא לשמה. ר' יהודה כשהיה רואה את המת ואת הכלה מתקלסין, היה נותן עיניו בתלמידים ואומר המעשה קודם לתלמוד. נמנו בעליית בית ארים התלמוד קודם למעשה. ר' אבהו הוה בקיסרין, שלח לר' חנינה בריה מזכי בטיבריה ללמוד שם תורה שלחון ואמרון ליה: גמל הוא חסד קובר מתים הן! שלח כתב ליה: המבלי אין קברין בקיסרין, שלחתיך לטיבריא?! וכבר נמנו בעליית בית ארים סלוד התלמוד קודם למעשה רבנן

דקיסרין אמרין הדא דאת אמר בשיש שם מי שיעשה, אבל
אם אין שם מי שיעשה, המעשה קודם לתלמוד. דלמא מעשה... ר'
חייה ר' יסא ר' אמי ענין מיתי לגבי ר' לעזר אחרו לבא לר"א אמר
לון אן הויתון יומא דין? איפה הייתם היום אמרון ליה גמל חסד קבורת
המת אמר לון ולא הוה תמן חורנין? א"ל מגיר הוה: שכינונו היה

הלכה ח משנה היתר נדרים פורחים באויר ואין להם על מה
שיסמכו.

הילכות שבת חגיגות והמעילות הרי הם כהררים התלויין
בשערה שהן מקרא ממועט והלכות מרובות

הדינים והעבודות הטהרות והטמאות והעריות יש להן על מה
שיסמכו והן הן גופי תורה:

גמרא תני ר' ליעזר אומר יש להן על מה שיסמכו (תהלים
קיט) נשבעתי ואקיימה פעמים שאינו מקיים ר' יהושע אומר
יש להן על מה שיסמכו (תהלים צה) אשר נשבעתי באפי באפי
נשבעתי חוזר אני בי

תמן תנינן נדרים 3:1 ארבעה נדרים התירו חכמים. וכל הנדרים
לא חכמים הם שהן מתירין!! כתיב (במדבר לד) וידבר משה
אל ראשי המטות לבני ישראל. תלה הפרשה בראשי המטות
שיהו מתירין להן את נדריהן. רב יהודה בשם שמואל כתיב
(שם) לא יחל דברו הוא אינו מוחל דברו אחר הוא שעושה
דברו חולין. ואי זה זה? זה החכם שהיה מתיר לו את נדרו

רבי זעירה רב יהודה ירמיה בר אבא בשם שמואל: שלשה
שהן יודעין לפתח מתירין כזקן. סברין מימר במקום שאין
זקן רבנן דקיסרין אמרין אפילו במקום שיש זקן. אמרין
קומי ר' יסא, רב חונה ראשי מטות? האים חשוב ר"ה ליחיד מומחה? א"ל
אין לית רב חונה ראשי מטות, מאן אינון ראשי מטות!! רב
חונה ראש לראשי המטות!!!

מהו למנות זקינים לדברים יחידים? נישמענה מן הדא: רב, מנייתה רבי להתיר נדרים ולראות כתמים. מן דדמך כשנפטר בעא גבי בריה רה ביקש מבנו של רבי מומי בכורות, אמר לו איני מוסיף לך על מה שנתן לך אבא. א"ר יוסי בי רבי בון כולא יהב ליה, לדון יחידי ולהתיר נדרים ולראות מומין שבגלוי, מן דדמך בעא גבי בריה מומין שבסתר א"ל איני מוסיף לך על מה שנתן לך אבא

אע"ג דאת אמר ממנין זקינים לדברים יחידים, והוא שיהא ראוי לכל הדברים. כהדא ר' יהושע בן לוי מני לכל תלמידוי, למנותם "חכם" והוא מצטער על חד דהוה נכי בעיינוי סומא בעיניו ולא הוה יכול ממנייתה. לראות בכורות. וימנינה לדברים יחידים? הדא אמרה הראוי לכל הדברים ראוי לדבר אחד. ושאינו ראוי לכל הדברים אפילו לדבר אחד אינו ראוי

מהו למנות זקינים לימים? לזמן קצר נישמענה מן הדא: ר' חייא בר בא אתא לגבי רבי לעזר אמר ליה פייס לי לרבי יודן נשייא, דיכתוב לי חדא איגרא דאיקר ניפוק לפרנסתי לארעא ברייתא. יכתוב לי אגרת של כבוד כדיי שאמצא פרנסתי בחוץ לארץ פייסיה וכתב ליה: הרי שילחנו אליכם אדם גדול שלוחינו, וכיוצא בנו עד שהוא מגיע אצלינו! ר' חזקיה ר' דוסתי ר' אבא בר זמינא, ומטו בה משמיה דר' דוסי סבא הכין כתב ליה: הרי שילחנו לכם אדם גדול ומה הוא גדולתו? שאינו בוש לומר לא שמעתי!

מהו להתיר נדרים בפלנים? a travelling cloak רבי אבהו בשם רבי יוחנן מתירין בפלנים. רבי התיר בפלנים. ר' יהושע בן לוי מתיר בפלנים. ר' חונה בשם ר' ירמיה במקום שאין טלית. א"ר יוסי בי ר' בון לנדרים קלין:

הילכות שבת: ר' יונה א"ר חמא בר עוקבה מקשי והלא אין כתוב אלא (ויקרא יא) אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור ואת למד ממנו כמה הלכות! ר' זעירה בשם ר' יוחנן אם באת

הלכה תחת ידיך ואין את יודע מה טיבה, אל תפליגינה לדבר אחר להוציאה מידי פשוטה כיון שא"א יודע טעם הדבר שהרי כמה הלכות נאמרו למשה מסיני וכולהן משוקעות במשנה! א"ר אבון ויאות הרי שני מיני חיטים פיאה 2:6 אי לולא שבא נחום ופירשה לנו שהלכה זו נאמרה מסיני יודעין היינו!!

ר' זעירה בשם ר' לעזר (הושע ח) אכתוב לו רובי תורתי וכי רובה של תורה נכתבה? אלא מרובין הדברים הנדרשין מן הכתב, מיייתור אות וכו' מן הדברים הנדרשין מן הפה, בלי רמז וכיני? אלא חביבין הדברים הסמוכין לכתב, מן הדברים הסמוכין לפה.

א"ר יודה בר פזי: אכתוב לו רובי תורתי אלו התוכחות. אפילו כן, לא כמו זר נחשבו! לא הועילו התוכחות א"ר אבון אילו כתבתי לך רובי תורתי לא כמו זר נחשבו! מה בין לאומות! אלו מוציאין ספריהן, ואלו מוציאין ספריהן. אלו מוציאין דפתריהן, ואלו מוציאין דפתריהן

ר' חגיי בשם ר' שמואל בר נחמן: נאמרו דברים בפה ונאמרו דברים בכתב. ואין אנו יודעין איזה מהן חביבין, אלא מן מה דכתיב (שמות לב) כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל. הדא אמרה אותן שבפה חביבין

ר' יוחנן ור' יודן בי ר' שמעון חד אמר אם שימרת מה שבפה ושימרת מה שבכתב, אני כורת אתך ברית, ואם לאו איני כורת אתך ברית. וחורנה אמר אם שימרת מה שבפה ושימרת מה שבכתב את מקבל שכר, ואם לאו אין את מקבל שכר.

א"ר יהושע בן לוי "עליהם" ועליהם "כל" ככל "דברים" הדברים מקרא ומשנה תלמוד הלכות ואגדות אפילו מה שתלמיד וותיק עתיד להורות לפני רבו כבר נאמר למשה בסיני מה טעמא? (קהלת א) יש דבר שיאמר ראה זה חדש

הוא חבירו משיבו ואומר לו כבר היה לעולמים אשר היה לפנינו

ר' זעירה בשם שמואל אין מורין לא מן ההלכות??? ולא מן האגדות ולא מן התוספות אלא מן התלמוד.

{ בא להוכיח שמסיני נאמרה והא תנא רבי חלפתא בר שאול: היא שני מיני חיטין, היא שני מיני שעורין. ולמה אומרת המשנה הדין ב"חטים" אמר רבי זעירה כך היתה הלכה בידם בלשון הזה ("חטים") נאמרה ההלכה ושכחוה. היא שני מיני חיטין, היא שני מיני שעורין. והא תנינן פיאח 3:3 המחליק בצלים לחים לשוק, אם קיים יבישין לגורן. נותן 2 פיאות אית לך מימר שוק וגורן כך היתה הלכה בידם ושכחוה! }

רבי חנניה בשם שמואל: אין למידין מן ההורייא, הכל מודין שאין למידין מן המעשה. אמר ליה רבי מנא הדא דאת אמר בהוא דלא סבר, ברם בהוא דסבר, עבד. אמר ליה בין דסבר בין דלא סבר, בהוא דפליג, אינו דומה ממש ברם בהוא דלא פליג, בין סבר בין לא סבר, עבד.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: כל האסורין שריבה עליהן שוגג מותר מזיד אסור. ולא מתניתא היא! תרומות 9:5 אם שוגג מותר אם מזיד אסור. מתניתא בתרומה, דרובה חידוש רב ממנו בא לומר לך אתא מימור לך ואפילו בשאר כל הדברים

רבי אחא בשם רבי יונתן: כשם שמצוה לומר על דבר שהוא נעשה, כך מצוה שלא לומר לא להוכיח מי שאינו שומע על דבר שאינו נעשה.

א"ר לעזר כשם שאסור לטהר את הטמא, כך אסור לטמא את הטהור

ר' אבא בר יעקב בשם רבי יוחנן אם באת הלכה תחת ידיך ואין את יודע אם לתלות או לשרוף לעולם הוי רץ אחר

השריפה יותר מן התלייה שאין לך חביב בתורה מפרים
הנשרפין ושעירים הנשרפין, והן בשריפה! רבי יוסי בעי
ולמידין דבר שאין מצותו לכאן, מדבר שמצותו לכאן?!

מסכת חגיגה פרק ב

הלכה א משנה אין דורשין בעריות בשלשה זרק בארבעה ולא
במעשה בראשית בשנים ולא במרכבה ביחיד אלא אם כן היה
חכם מבין מדעתו

וכל המסתכל בארבעה דברים רתוי לו כאילו לא בא לעולם.
מה למעלן ומה למטן מה לפניו ומה לאחור

כל שלא חס על כבוד קונו רתוי לו כאילו לא בא לעולם :

גמרא ר' בא בשם רב יהודה : דרבי עקיבה היא דלא ס"ל "דברה תורה
כלשון בני"א" ודריש דקדוקי אותיות ברם כר' ישמעאל דר' ישמעאל תני
אזהרות...דורשין לעובדה. מותר לדרוש מן דר' אמי יתיב מתני
אזהרה לשוכב אזהרה לנשכב דריש בעריות ??? הדא אמרה הלכה
כר' ישמעאל : עיין ירושלמי סנהדרין 7: 7

ולא במעשה בראשית בשנים : ר' בא בשם רב יהודה דר'
עקיבה היא, ברם כר' ישמעאל דורשין לעובדה in a lecture מן מה
דרבי יודה בר פזי יתיב דרש בתחילה היה העולם מים במים
וכו' הדא אמרה הלכה כר' ישמעאל

דרש ר' יודה בר פזי בתחילה היה העולם מים במים מה
טעמא (בראשית א) ורוח אלהים מרחפת על פני המים. חזר
ועשאו שלג (תהלים קמז) משליך קרחו כפיתים. חזר ועשאו
ארץ (איוב לז) כי לשלג יאמר הוי ארץ. והארץ עומדת על מים
(תהלים קלו) לרוקע הארץ על המים. והמים עומדים על
הרים (תהלים קד) על הרים יעמדו מים. וההרים עומדין על

רוח (עמוס ד) כי הנה יוצר הרים ובורא רוח. והרוח תלויה בסערה (תהלים קמח) רוח סערה עושה דברו. וסערה עשאה הקב"ה כמין קמיע ותלויה בזרועו שנאמר (דברים לג) ומתחת זרועות עולם

כי הנה יוצר הרים וגו' זה אחד ממששה מקריות שהיה ר' קורא אותן ובוכה (צפניה ב) בקשו את ה' כל ענוי הארץ וגו' (עמוס ה) שנאו רע ואהבו טוב וגו' (איכה ג) יתן בעפר פיהו וגו' (קהלת יא) כי את כל המעשה וגו' (שמואל א כח) ויאמר שמואל אל שאול למה הרגזתני וגו' אמר לו: לא היה לך להרגיז את בוראתך, אלא ביי? לא דיי שלך שהרגזת את בוראך, הרגזתני!! עשיתני ע"ז שלך! אין את יודע כשם שנפרעין מן העובד כך נפרעין מן הנעבד!! ולא עוד אלא שהייתי סבור שהוא יום הדין ונתייראתי והרי דברים ק"ו מה אם שמואל רבן של נביאים שכתוב בו (שמואל א ג) וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע וגו' נתיירא מיום הדין אנו על אחת כמה וכמה והדין

כי הנה יוצר הרים ובורא רוח וגו' אפי' דברים שאין בהן חט נכתבין לאדם על פינקסו. ומי מגיד לאדם? הבל היוצא מפיו ר' חגי בשם ר' יעבץ: יוצר הרים ובורא רוח

ר' חגי בשם ר' יעבץ: מפרש "יוצר אור ובורא חושך" אילין ציפאריי he turns the morning light into... תוהו חושך ואפילה.

ר' יודה בר פזי בשם ר' יוסי בי ר' יודה אדריינוס שאל לעקילס הגר קושטין אתון אמרין דהין עלמא קיים על רוחא? א"ל אין! א"ל הן את מודה לי? הרין אתה מודה לי א"ל (כפל לשון) אייתי לי הוגנין גמלים צעירים אייתי ליה הוגנין, אטעונינון טעוניהון, אקימון וארבעון, נסתון וחנקון. he lifted them and they choke. א"ל: עקילס לאדריינוס הא לך אקימון!! א"ל מן דחנקתון!! א"ל כלום חסרתנון, לא רוחא היא דנפקא מינהון!!

ולא במרכבה ביחיד. עוד היא כר' עקיבה? דברי הכל היא כדי שיהא אדם יודע לחוס על כבוד קונו. לא כן אמר רב אין אדם רשאי לומר דבר כנגד רבו, במעשה מרכבה אלא א"כ ראה או שימש. כיצד הוא עושה בתחילה? רבו פותח לו ראשי פסוקים, ומסכים.

ר' חיה בשם ר"י תלמיד וותיק היה לו לרבי ודרש פרק אחד במעשה המרכבה ולא הסכימה דעתו של רבי ולקה בשחין

התורה הזו דומה לשני שבילים, אחד של אור ואחד של שלג, היטה בזה מת באור, היטה בזו מת בשלג, מה יעשה? יהלך באמצע.

מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה מהלך על הדרך רוכב על החמור ור' לעזר בן ערך מהלך אחריו. אמר לו ר' השניני פרק אחד במעשה המרכבה! אמר לו ולא כך שנו חכמים ולא במרכבה אלא א"כ היה חכם ומבין מדעתו! אמר לו ר' תרשיני לומר דבר לפניך אני! אמר לו אמור! כיון שפתח ר' לעזר בן ערך במעשה המרכבה ירד לו רבן יוחנן בן זכאי מן החמור אמר אינו בדין שאהא שומע כבוד קוני ואני רכוב על החמור הלכו וישבו להן תחת אילן אחד וירדה אש מן השמים והקיפה אותם והיו מלאכי השרת מקפצין לפניו כבני חופה שמיחין לפני חתן נענה מלאך אחד מתוך האש ואמר כדברך אלעזר בן ערך כן הוא מעשה המרכבה. מיד פתחו כל האילנות פיהן ואמרו שירה (תהלים צו) אז ירננו כל עצי יער כיון שגמר ר' לעזר בן ערך במעשה המרכבה עמד רבן יוחנן בן זכאי ונשקו על ראשו ואמר ברוך ה' אלהי אברהם יצחק ויעקב שנתן לאברהם אבינו בן חכם יודע בכבוד אבינו שבשמים יש לך נאה לדרוש ואינו נאה מקיים נאה מקיים ואינו נאה דורש אלעזר בן ערך נאה דורש ונאה מקיים אשריך אברהם אבינו שיצא מחלציד אלעזר בן ערך וכיון ששמעו ר' יוסף הכהן ור"ש בן נתנאל אף הם פתחו במעשה המרכבה, אמרו יום א' בתקופת תמוז היה ורעשה הארץ

ונראת הקשה בענן ויצאה בת קול ואמרה להן הרי המקום פנוי לכם והטריקלין מוצע לכם אתם ותלמידים מזומנים לכת שלישית ואתיא כמ"ד (תהילים טז) שובע שמחות את פניך שבע כיתות של צדיקים לעתיד לבוא

שוב מעשה בי ר' יהושע שהיה מהלך בדרך, ובן זומא בא כנגדו, שאל בשלומור"י שאל בשלום ב"י ולא השיבו, אמר לו מאיין ולאין בן זומא? אמר לו מסתכל הייתי במעשה בראשית ואין בין מים העליונים למים התחתונים אלא כמלא פותח טפח נאמר כאן ריחוף ונאמר להלן (דברים לב) כנשר יעיר קינו על גוזליו ירחף מה ריחוף שנאמר להלן נוגע ואינו נוגע אף ריחוף שנאמר כאן נוגע ואינו נוגע. א"ר יהושע לתלמידיו הרי בן זומא מבחוץ!! אינו מבין... ולא היו ימים קלים עד שנפטר בן זומא

ר' יודה בר פזי בשם ר' יוסי בי ר' יודה: שלשה הרצו תורתן לפני רבן. ר' יהושע לפני רבן יוחנן בן זכאי. ר' עקיבה לפני ר' יהושע. חנניה בן חכינני לפני ר' עקיבה. מיכן והילך אין דעתן נקייה.

ארבעה נכנסו לפרדס אחד הציץ ומת, אחד הציץ ונפגע, אחד הציץ וקיצץ בנטיעות, אחד נכנס בשלום ויצא בשלום. בן עזאי הציץ ונפגע עליו הכתוב אומר (משלי כה) דבש מצאת אכול דיך. בן זומא הציץ ומת עליו הכתוב אומר (תהלים קיז) יקר בעיני ה' המותה לחסידיו. אחר הציץ וקיצץ בנטיעות. מני אחר? אלישע בן אבויה שהיה הורג רבי תורה. אמרין, כל תלמיד דהוה חמי ליה משבח באוריתא ^{ראה תלמיד מצליח} בתורה הוה קטיל ליה. ולא עוד אלא דהוה עליל לבית וועדא והוה חמי טליא קומי ספרא והוה אמר מה אילין יתבין עבדין הכא? אומנותיה דהן בנאי! אומנותיה דהן נגר! אומנותיה דהן צייד! אומנותיה דהן חייט! וכיון דהוון שמעין כן הוון שבקין ליה ואזלין לון עליו הכתוב אומר (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך וגו' שחיבל מעשה ידיו של אותו האיש???

אוף בשעת עקתא בשעת גזירת השמד היו נושאים משאות והתכוונו שיהיה באופן המותר....
הוון מטענין לון מטילין והוון מתכוונין מיטעון תרי חד
מטול, =משא משום שנים שעשו מלאכה אחת. אמר, אחר אטעונינו
יחידאין! להכעיס אזלין ואטעונינו יחידאין. והוון מתכוונין
מיפרוק בכרמלית שלא להוציא מרשות היחיד לרשות הרבים
אמר אטעונינו צלוחיין! שא"א לפרקם ולטוען אזלין ואטעונינו
צלוחיין!

רבי עקיבה נכנס בשלום ויצא בשלום עליו הכתוב אומר (שיר
השירים א) משכני אחריך נרוצה וגו'

רבי מאיר הוה יתיב דרש בבית מדרשא דטיבריה עבר אלישע
רביה רכיב על סוסיא ביום שובתא, אתון ואמרין ליה הא
רבך לבר, בחוץ פסק ליה מן דרשה ונפק לגביה, א"ל מה הויתה
דרש יומא דין? א"ל (איוב מב) וה' ברך את אחרית וגו' א"ל
ומה פתחת ביה? א"ל (שם) ויוסף ה' את כל אשר לאיוב
למשנה שכפל לו את כל ממונו. אמר ווי דמובדין ולא משכחין
עקיבה רבך לא הוה דרש כן! אלא (שם) וה' ברך את אחרית
איוב מראשיתו בזכות מצות ומעשים טובים שהיה בידו
מראשיתו. א"ל ומה הויתה דריש תובן? מה עוד דרשת? א"ל (קהלת
ז) טוב אחרית דבר מראשיתו א"ל ומה פתחת ביה? א"ל
לאדם שהוליד בנים בנערותו ומתו, ובזקנותו נתקיימו, הוי
טוב אחרית דבר מראשיתו. לאדם שעשה סחורה בילדותו
והפסיד, ובזקנותו ונשתכר, הוי טוב אחרית דבר מראשיתו.
לאדם שלמד תורה בנערותו ושכחה, ובזקנותו וקיימה, הוי
טוב אחרית דבר מראשיתו. אמר ווי דמובדין ולא משכחין!
עקיבה רבך לא הוה דרש כן! אלא טוב אחרית דבר מראשיתו
בזמן שהוא טוב מראשיתו... ובי היה המעשה... אבויא אבא
מגדולי ירושלם היה ביום שבא למוהליני קרא לכל גדולי
ירושלם והושיבן בבית אחד ולרבי אליעזר ולר' יהושע בבית
אחד מן דאכלון ושתון, שרון מטפחין ומרקדין, א"ר ליעזר
לר' יהושע עד דאינון עסיקין בדידהון, נעסוק אנן בדידן בתורה
וישבו ונתעסקו בדברי תורה מן התורה לנביאים ומן

הנביאים לכתובים וירדה אש מן השמים והקיפה אותם אמר להן אבויה, רבותיי!! מה באתם לשרוף את ביתי עלי! אמרו לו חס ושלום אלא יושבין היינו וחוזרין בדברי תורה! מן התורה לנביאים ומן הנביאים לכתובים והיו הדברים שמיחים כנתינתן מסיני והיתה האש מלחכת אותן כלחיכתן מסיני ועיקר נתינתן מסיני לא ניתנו אלא באש (דברים ד) וההר בוער באש עד לב השמים אמר להן אבויה אבא רבותיי אם כך היא כוחה של תורה, אם נתקיים לי בן הזה לתורה אני מפרישו! לפי שלא היתה כוונתו לשם שמים לפיכך לא נתקיימה באותו האיש...

א"ל ומה הייתה דורש תובן? א"ל (איוב כח) לא יערכנה זהב וזכוכית א"ל ומה פתחת ביה? א"ל דברי תורה קשין לקנות ככלי זהב ונוחין לאבד ככלי זכוכית. ומה כלי זהב וכלי זכוכית אם נשתברו יכול הוא לחזור ולעשותן כלים כמו שהיו אף תלמיד חכם ששכח תלמודו יכול הוא לחזור וללמדו כתחילה. נתכוון להחזירו בתשובה א"ל דייך מאיר! עד כאן תחום שבת! א"ל מן הן את ידע? א"ל מן טלפי דסוסיי דהוינא מני והולך אלפיים אמה!! א"ל וכל הדא חכמתא אית ביד ולית את חזר בד? א"ל לית אנא יכיל. א"ל למה? א"ל שפעם אחת הייתי עובר לפני בית קודש הקדשים רכוב על סוסי ביה"כ שחל להיות בשבת ושמעתי בת קול יצאה מבית קודש הקדשים ואומרת שובו בנים חוץ מאלישע בן אבויה שידע כחי ומרד בי.

וכל דא מן הן אתת ליה? כל זה מאין באה לו? אלא פעם אחת היה יושב ושונה בבקעת גינוסר וראה אדם אחד עלה לראש הדקל ונטל אם על הבנים וירד משם בשלום. למחר ראה אדם אחר שעלה לראש הדקל ונטל את הבנים ושילח את האם וירד משם והכישו נחש ומת אמר כתיב (דברים כב) שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת ימים איכן היא טובתו של זה איכן היא אריכות ימיו של זה? ולא היה יודע שדרשה ר' יעקב לפנים ממנו למען ייטב לך לעולם

הבא שכולו טוב והארכת ימים לעתיד שכולו ארוך. ויש אומר ע"י שראה לשונו של ר' יהודה הנחתום נתון בפי הכלב שותת דם אמר זו תורה וזו שכרה, זהו הלשון שהיה מוציא דברי תורה כתיקן זה הוא הלשון שהיה יגע בתורה כל ימיו זו תורה וזו שכרה?! דומה כמדומני שאין מתן שכר ואין תחיית המתים. וי"א אמו כשהיתה מעוברת בו היתה עוברת על בתי עכו"ם והריחה מאותו המין. והיה אותו הריח מפעפע בגופה כאירסה של חכינה

לאחר ימים חלה אלישע, אתון אומרין לר"מ הא רבך באיש חולה אזל בעי מבקרתיה ואשכחיה באיש, א"ל לית את חזר בד? א"ל ואין חזרין מתקבלין? א"ל ולא כן כתיב (תהלים צ) תשב אנוש עד דכא עד דיכדוכה של נפש מקבלין! באותה שעה בכה אלישע ונפטר ומת. והיה ר"מ שמח בלבו ואומר דומה שמתוך תשובה נפטר ר'! מן דקברוניה ירדה האש מן השמים ושרפה את קברו. אתון ואמרין לר"מ הא קבירה דרבך אייקד! נשרף נפק בעי מבקרתיה ואשכחין אייקד מה עבד נסב גולתיה לקח טליתו ופרסיה עלוי אמר (רות ג) ליני הלילה וגוי ליני בעולם הזה שדומה ללילה והיה בבוקר זה העולם הבא שכולו בוקר. אם יגאלך טוב יגאל זה הקב"ה שהוא טוב דכתיב ביה (תהלים קמה) טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו (רות ג) ואם לא יחפוץ לגאלך וגאלתיך אנכי חי ה' ואיטפיית. נכבה האש אמרון לר"מ אין אמרין לך בההוא עלמא למאן את בעי למבקר מהי אתה רוצה לבקר לאבוד או לרבך? אמר לון אנא מיקרב לר' קדמיי! ובתר כן לאבא! אמרון ליה ושמעין לך? אמר לון ולא כן תנינן מצילין תיק הספר עם הספר, תיק תפילין עם התפילין! מצילין לאלישע אחר בזכות תורתו!

לאחר ימים הלכו בנותיו של אחר ליטול צדקה מר' גזר רבי ואמר (תהלים קט) אל יהי לו מושך חסד ואל יהי חונן ליתומיו אמרו לו ר' אל תבט במעשיו הבט בתורתו! באותה השעה בכה ר' וגזר עליהן שיתפרנסו. אמר מה אם זה שיגע בתורה

שלא לשום שמים ראו מה העמיד, מי שהוא יגע בתורה לשמה
על אחת כמה וכמה!!!

ר' לעזר בשם בר סירה: פליאה ממך מה תדע עמוקה משאול
מה תחקור במה שהורשיתה התבונן אין לך ענין בנסתרות רב
אמר (תהלים לא) תאלמנה שפתי שקר- יתחרשן יתפרכן
ישתתקן. יתחרשן כמה דאת אמר (שמות ד) ויאמר ה' אליו
מי שם פה וגו' יתפרכן כמה דאת אמר (בראשית לז) והנה
אנחנו מאלמים אלומים ישתתקן כשמועו (תהלים לא)
הדוברות על צדיק עתק הדוברות על צדיקו של עולם דברים
שהעתיק מבריותיו. בגאווה ובוז זה שהוא מתגאה לומר אני
דורש במעשה בראשית סבור שהוא כמתגאה ואינו אלא
כמבזה

א"ר יוסי בן חנינה המתכבד בקלון חבירו אין לו חלק לעולם
הבא, המתכבד בכבוד חי העולמים לא כל שכן?! מה כתיב
בתריה (שם) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך אל יהי לו כמה
רב טובך

א"ר לוי כתיב (משלי כה) כבוד אלהים הסתר דבר וגו' כבוד
אלהים הסתר דבר עד שלא נברא העולם. כבוד מלכים חקור
דבר משנברא העולם. א"ר לוי כתיב (איוב כד) הזאת ידעת
מני עד אבל את מני שים אדם עלי ארץ

ר' יונה בשם ר' בא כתיב (דברים ד) כי שאל נא לימים
ראשונים אשר היו לפניך יכול קודם למעשה בראשית? ת"ל
(שם) למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ. יכול מששי
ואילך? ת"ל ראשונים אחר שריבה הכתוב מיעט הרי אנו
למידין מששי מה ששי מיוחד שהוא מששת ימי בראשית אף
את לא תהא מביא לי אלא את שהוא כיוצא בששי. יכול לידע
מה למעלה מן השמים ומה למטה מן התהום? ת"ל (שם)
ולמקצה השמים ועד קצה השמים. אלא עד שלא נברא

העולם את דורש ולבך מסכים. אסור להוציא מפיו משנברא העולם את הולך וקולך הולך מסוף העולם ועד סופו.

תני בר קפרא ולמן היום???מרבה אף קודם בריאה אתיא דר' יודה בר פזי דדרש "מתחילה היה העולם מים במים" כהדא דבר קפרא. ומה דתני ר' חייה???לאיסור כהדא דר' בא. דדרש קרא לאיסור

ר' יונה בשם ר' לוי בבי"ת נברא העולם מה בי"ת סתום מכל צדדיו ופתוח מצד אחד כך אין לך רשות לדרוש מה למעלן ומה למטן מה לפנים ומה לאחור אלא מיום שנברא העולם ולבא

אומרין לבי"ת מי בראך? והוא מראה להן בנקודה ואומר זה שלמעלן! ומה שמו? והוא מראה להן בנקודה שלאחריו ואומר ה' שמו אדון שמו! דבר אחר ולמה בבי"ת? שהוא בלשון ברכה ולא באל"ף שהוא לשון ארירה אמר הקדוש ברוך הוא איני בורא את עולמי אלא בבי"ת שלא יהו כל באי העולם אומרין היאך העולם יכול לעמוד ונברא בלשון ארירה אלא הריני בורא אותו בבי"ת בלשון ברכה ואולי יעמוד

ר' אבהו בשם ר' יוחנן בשתי אותיות נבראו שתי עולמות העולם הזה והעולם הבא אחד בה"א ואחד ביו"ד מה טעמא? (ישעיהו כו) כי ביה ה' צור עולמים ואין אנו יודעין אי זה נברא בה"א ואי זה מהם נברא ביו"ד אלא מן מה דכתיב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם בה"א בראם הוי העולם הזה נברא בה"א והעולם הבא נברא ביו"ד

מה ה"א פתוח מלמטן רמז לכל באי עולם שהן יורדין לשאול מה ה"א יש לו נקודה מלמעלן, משעה שהן יורדין הן עולין מה ה"א פתוח מכל צד, כך פותח פתח לכל בעלי תשובה

מה יו"ד כפוף כך יהיו כל באי העולם כפופין בעולם הבא (ירמיהו ל) ונהפכו כל פנים לירקון.

כיון שראה דוד כן התחיל לקלס בשתי אותיות (תהלים קיד)
הללויה הללו עבדי ה' הללו את שם ה'.

ר' יודן נשייא שאל לר' שמואל בר נחמן מהו דין דכתיב
(תהלים סח) סולו לרוכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו? א"ל
אין לך כל מקום ומקום שאינו ממונה על ביה שלו, יש לכל אחד למי
שיצעק כאיבו "ויי ויי" ומי ממונה על ביה שכולם? הקדוש ברוך הוא.
ביה שמו כי יה שמו. א"ל, ר' לעזר רבך לא היה דרש כן. אלא
למלך שבנה פלטין במקום ביבים במקום אשפות במקום
סריות מי שהוא בא ואומר הפלטין הזו במקום ביבין הוא
במקום אשפות הוא במקום סריות הוא אינו פוגם! כך מי
שהוא אומר בתחילה היה העולם מים במים ה"ז פוגם.
לפרדיסו של מלך ועלייה בנויה על גביו עליו להציץ על הפרדס אבל
לא ליגע בפרדס "ולגלות עפרו"

ב"ש אומר שמים נבראו תחילה אח"כ הארץ וב"ה אומרים
הארץ נבראת תחילה ואחר כך השמים. אלו מביאין טעם
לדבריהן ואלו מביאין טעם לדבריהן. מה טעמון דב"ש?
(בראשית א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ
למלך שעשה כסא, משעשאו עשה אפיפורין שלו his footstool
(ישעיהו סו) השמים כסאי והארץ הדום רגלי. מה טעמון
דב"ה? (בראשית ב) ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים למלך
שעשה פלטין, משבנה את התחתונים עשה את העליונים
(ישעיהו מח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים

א"ר יודה בר פזי ודא מסייעה לב"ה (תהלים קב) לפני
הארץ יסדת ומעשה ידיך שמים א"ר חנינה ממקום שב"ש
מביאין טעם לדבריהן משם ב"ה מסלקין לון מ"ט דב"ש
בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ משם ב"ה
מסלקין לון והארץ "היתה" כבר היתה

ר' יוחנן בשם חכמים אם לבירייה שמים קדמו, ואם לשכלול
הארץ קדמה. אם לבירייה שמים קדמו בראשית ברא אליהם

וגוי אם לשכלול הארץ קדמה ביום עשות ה' אלהים ארץ
ושמים

שמים בראשון כב"ש, עשה שלשה ימים ועשו תולדות, ראשון
ושני ושלישי, ברביעי יהי מאורות.

ים בשני כב"ש, עשה ג' ימים ועשה תולדות, שני ושלישי
ורביעי, בחמישי, ישרצו המים.

ארץ בשלישי כב"ש, עשת ג' ימים ועשה תולדות, שלישי
ורביעי וחמישי, בששי ותוצא הארץ

ארץ בראשון כב"ה עשת שני ימים ועשו תולדות ראשון ושני,
בשלישי תדשא הארץ,

שמים בשני כב"ה, עשו שני ימים ועשו תולדות, שני ושלישי,
ברביעי יהי מאורות,

ים בשלישי כבית הלל, עשה שנים ימים ועשה תולדות, שלישי
ורביעי, בחמישי ישרצו המים

אמר ר"ש בן יוחי תמיה אני היאך נחלקו אבות העולם על
ביריית העולם שאני אומר שמים וארץ לא נבראו אלא כלפס
הזה וככיסויה בבית אחת מה טעמא? אף ידי יסדה ארץ וימיני
טפחה שמים. א"ר לעזר בי ר"ש אם כדעת הזו שאמר אבא
פעמים שהוא מקדים שמים לארץ פעמים שהוא מקדים ארץ
לשמים אלא מלמד ששניהן שקולים זה כזה:

הלכה במשנה יוסי בן יועזר אומר שלא לסמוך יוסי בן יוחנן
אומר לסמוך יהושע בן פרחיה אומר שלא לסמוך נתיי
הארבילי אומר לסמוך יהודה בן טבאי אומר שלא לסמוך
שמעון בן שטח אומר לסמוך שמעיה אומר לסמוך אבטליון
אומר שלא לסמוך הלל ומנחם לא נחלקו יצא מנחם ונכנס

שמאי הלל אומר לסמוך ושמאי אומר שלא לסמוך
הראשונים היו נשיאים והשניים אבות בית דין:

גמרא בראשונה לא היתה מחלוקת בישראל אלא על
הסמיכה בלבד. ועשו שמאי והלל ועשו אותן ד' עדיות משרבו
תלמידי ב"ש ותלמידי ב"ה ולא שימשו את רביהן כל צורכן
ורבו המחלוקת בישראל ונחלקו לשתי כתות אלו מטמאין
ואלו מטהרין ועוד אינה עתידה לחזור למקומה עד שיבוא בן
דוד

ר' חיה בשם ר"י: לא תהא שבות קלה בעיניך שהרי סמיכה
אינה אלא רשות ונחלקו עליה אבות העולם א"ר יוסה זאת
אומר שאדם צריך לכבש את כובדו, דלא כן מה אנן אמרין
אסור ליגע בבהמה ב"ט?!

הלל ומנחם לא נחלקו, יצא מנחם ונכנס שמאי. לאיכן יצא?
יש אומרים ממידה למידה יצא. לתרבות רעה ויש אומר כנגד
פניו בעל כרחו יצא, הוא ושמונים זוג של תלמידי חכמים מלובשין
סירקי זהב *dressed in silk* שהשחירו פניהן כשולי קדירה, שאמרו
להן כתבו על קרן שור שאין לכם חלק באלהי ישראל. הורדוס נכנס
לסנהדרין ולקח בכוח את אב בית הדין יחד עם מאה ושישים ("שמונים זוגות") תלמידי חכמים
מכובדים, בעודם לבושים בגדי המלכות המוזהבים בהם כיהנו פאר בסנהדרין, ומגייסם לעבודת כפיים
שחורה ובזויה בפומבי, עד שהשחירו פניהם כתחתית סיר שרוף - במצב כזה ברור שמנחם, אב בית
הדין, כשרק יצליח לברוח מעבודת המלך. מהגיוס בכפיה, לא ינסה לחזור למושב הסנהדרין, אלא ינוס
אל המדבר, למקום שומם ורחוק, אליו לא יגיעו חיילי המלך. ויש דורשין לגנאי, להכי קרי ליה
"ממידה למידה"

אנן תנינן יהודה בן טבאי נשיא ושמעון בן שטח אב בית דין.
אית תניי תני ומחלף. מאן דאמר יהודה בן טבאי נשיא,
עובדא דאלכסנדריא מסייע ליה. יהודה בן טבאי הוון בני
ירושלם בעון ממניתיה נשיא בירושלם רצו למנותו נשיא ערקברח
ואזל ליה לאלכסנדריא והיו בני ירושלם כותבין מירושלם
הגדולה לאלכסנדריא הקטנה עד מתי ארוסי יושב אצלכם
ואני יושבת עגומה עליו!! פירש מיתי גו אילפא פירש לבא בספינה
אמר, דבורה מרתא דביתא דקבלתן, מה הוות חסירה! האשה

שאיכסנה אותנו, מה היתה חסירה! א"ל חד מן תלמידוי, רבי! עיינה הוות שברה. her eyes were blinking. א"ל הא תרתיי גבך, חדא דחשדתני וחדא דאיתסכלת בה! מה אמרית, יאיא בריוא? השאלתי אים יפה בתוארה? לא אמרית אלא בעובדא! וכעס עלוי ואזל התלמיד שנתלווה עמו

מ"ד שמעון בן שטח נשיא עובדא דאשקלון מסייע ליה. תרין חסידין הוון באשקלון אכלין כחדא ושתיין כחדא ולעיי באוריתא כחדא עמלו בתורה יחד דמך חד מינהון ולא איתגמל ליה חסד נפטר אחד מהם ולא הספידוהו כהלכה מית בריה דמעון מוכס ובטלת כל מדינתא מיגמול ליה חסד מוכס=רשע מת, והכל טפלו בו שרי ההוא חסידא מצטער אמר ווי דלית לשנאיהון דישראל כלום! כ לצדיקי ישראל איתחמי ליה בחילמא וא"ל לא תיבזי בני מריך! דין עבד חדא חובא ואזל בה, ודין עבד חדא טיבו ואזל בה. ומה חובא עבד ההוא חסידא? הס ליה לא עבד חובה מן יומוי! אלא פעם אחת הקדים תפילין של ראש לתפילין של יד!! ומה טיבו עבד בריה דמעון מוכס? חס ליה לא עבד טיבו מן יומוי! אלא חד זמן עבד אריסטון לבולבטיא senators ולא אתון אכלוניה אמר ייכלוניה מיסכיניא the poor shall eat דלא יטלין.??? יתקלקל ואית דאמרין בשוקא הוה עבר ונפל מיניה חד עיגול a round cake וחמא חד מיסכן ונסב ליה, ולא א"ל כלום בגין דלא מסמקי אפויי. שלא להאדים פניו

בתר יומין חמא ההוא חסידא לחסידא חבריה מטייל גו גנין, גו פרדיסין, גו מבועין דמוי, נחלי-מים וחמא לבריה דמעין מוכס לשונו שותת על פי הנהר בעי ממטי מיא ולא מטא. וחמא למרים ברת עלי בצלים. --רבי לעזר בר יוסה אמר תליא בחיטי ביזיאי, בנקודת דדיה רבי יוסי בן חנינא אמר צירתא the hinge of the door דתרעא דגיהנם קביע באודנה-- אמר לון למה דא כן? א"ל דהוות ציימה ומפרסמה, ואית דאמרי דהוות ציימה חד יום, ומקזה and she calculates it for two ליה תריי אמר לון עד אימת היא כן? א"ל עד דייתי שמעון בן שטח ואנן מרימין לה מן גו אודנה וקבעין ליה גו אודניה אמר לון ולמה? א"ל: דאמר "אין אנא מתעביד נשיא אנא מקטל חרשיא" המכשפות והא

איתעבד נשייא ולא קטל חרשייא! והא אית תמנין נשיין
חרשיין יהיבין גו מערתא דאשקלון מחבלן עלמא! אלא איזיל
אמור ליה, אמר לון אנא דחיל דהוא גבר נשייא נשיא ולית הוא
מהיימנתי! א"ל אי הימינך הא טבאות, ואין לא עביד הדין
סימנך קומוי הב ידך על עיינך, ואפקה, וחזרה והיא חזרה.

אזל ותני ליה עובדה, בעא מיעבד סימנא קומוי ולא שבקיה,
א"ל ידע אנא דאת גבר חסיד, יתיר מן כן את יכול עבד! ולא
עוד אלא בפומי לא אמרית, בלבי חשבית! מיד עמד שמעון בן
שטח ביום סגריר, ונסב עימיה תומנין גוברין בחירין ויהב
בידיהון תומניי לבושין נקיים, ויהבנין גו קידרין חדתין,
וכפינון על רישיהון, אמר לון אין צפרית i whistle חד זמן לבשון
לבושיכון ואין צפרית זמן תניין עולין כולכון כחדא וכיון
דאתון עללין כל חד וחד מינכון יגוף חדא ויטלטליניה מן
ארעא דעיסקיה דהדין חרשא טלטלתיניה מן ארעא לא יכול
עבד כלום. אזל וקם ליה על תרעא דמערתא א"ל אויים
אויים מכשפות... פתחון לי! דמן דידכן אנא! אמרון ליה היך
אתית להכא בהדין יומא? אמר לון ביני טיפייא הוינא
מהלך.. we walked between the drops. אמרון ליה ומה אתיתא הכא
מיעבד? אמר מילף ומילפא ללמוד וללמד... כל מטי יעביד מה דהוא
חכם. והוות כל חדא מינהון אמרה מה דהיא אמרה, ומייתא
פיתא. bread. וחדא אמרה מה דהיא אמרה, ומייתא קופד. meat.
אמרה מה דהיא אמרה, ומייתא תבשילין. אמרה מה דהיא
אמרה ומייתא חמר. אמרון ליה את מה אית בך עבד? אמר
לון אית בי צפר תרין צפרין ומייתי לכון תמנין גוברין בחירין
הווי עמכון חדיי ומחדיי לכון! אמרון ליה כן אנן בעיי! צפר
חדא זמן ולבשון לבושיהון. צפר זמן תינינן ועלו כולהון כחדא
אמר כל דמטי יחכום "יכיר זוגו" זוגיה וטענונון ואזלון וצלבונון
הדא היא דתנינן מעשה בשמעון בן שטח שתלה נשים
באשקלון אמרו שמנים נשים תלה ואין דנין שנים ביום אחד
אלא שהיתה השעה צריכה לכך

תני א"ר אלעזר בן יעקב שמעתי שעונשין שלא כהלכה ועונשין שלא כתורה. עד איכן? ר' לעזר בי רבי יוסי אמר עד כדי זימזום. even for "planning" of breaking the law. רבי יוסה אומר בעדים אבל לא בהתרייה. מעשה באחד שיצא לדרך רכוב על סוסו בשבת והביאוהו לב"ד וסקלוהו והלא שבות הוית? אלא שהיתה השעה צריכה לכן. שוב מעשה באחד שיצא לדרך ואשתו עמו ופנה לאחורי הגדר ועשה צרכיו עמה תשמיש והביאוהו לב"ד והלקוהו. והלא אשתו הוות? אלא שנהג עצמו בבזיון:

הלכה ג משנה בית שמאי אומרים מביאין שלמים ואין סומכין עליהן, אבל לא עולות. ובית הלל אומרים מביאין שלמים ועולות וסומכין עליהן:

גמרא ב"ש אומרים הותרה סמיכה שלא כדרכה וב"ה אומרים לא הותרה סמיכה שלא כדרכה איזו היא שלא כדרכה? מאתמול. לית להו "תכף לסמיכה שחיטה"

אמר ר' זעירה כל עמא מודיי באשם מצורע שסמך עליו מאתמול לא יצא. שלמי נדבה שסמך עליהן מאתמול יצא. מה פליגין? בשלמי חגיגה ב"ש עבדין לון כשלמי נדבה בית הלל עבדין לון כאשם מצורע

א"ר יסי הן דאת אמר אשם מצורע שסמך עליו מאתמול לא יצא, בזמנו. כשמהיאו ביום השמיני עיבור זמנו נעשה כשלמי נדבה

אמרו ב"ה לב"ש מה אם בשעה שאני אוסר להדיוט הרי אני מתיר לגבוה, בשעה שהוא מותר להדיוט אינו דין שנתיר לגבוה!

אמרו להן בית שמאי והרי נדרים ונדבות יוכיחו שהן מותרין להדיוט ואסורין לגבוה

אמרו להן בית הלל לא אם אמרתם בנדריים ונדבות שאין
זמן קבוע תאמרו בחגיגה שזמנה קבוע

אמרו להן בית שמאי חגיגה אין זמנה קבוע שאם לא חג
בראשון חוגג בשני לא חג בשני חוגג בשלישי

אמרו להן בית הלל חגיגה זמנה קבוע שאם לא חג ברגל אינו
יכול לחוג אחר הרגל

אמרו להן ב"ש והלא כבר נאמר (שמות יב) אך אשר יאכל
לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם

אמרו להן ב"ה משם ראייה?! לכם אינו נעשה רק אשר יאכל לכל נפש
אבל נעשה הוא לגבוה

אבא שאול אומרו טעם אחר מה אם בשעה שכירתך סתימה
כירת רבך פתוחה. בשבת בשעה שכירתך פתוחה, אינו דין שיהא
כירת רבך פתוחה!! ד"א אינו דין שיהא שולחנך מלא ושולחן
קונך ריקם.

א"ר יוסי בי ר' בון רשב"ל הוה עבר קומי סדרא ביהמ"ד ושמע
קלהון קראיי ההן פסוקא (דברי הימים א כט) ויזבחו לה'
זבחים ויעלו עולות לה' למחרת היום ההוא. אמר מאן
דמפסק לה כב"ש=שלמים היום, עולות למחר מאן דקרי כולה כב"ה

ניחא עולות למחרת היום, ושלמים למחרת היום?! מפרש שהכל קרב
למחר ואין שלמים באין כבית שמי?! א"ר יוסי בי ר' בון דוד מת
בעצרת והיו כל ישראל אוננין והקריבו למחר

מעשה בהלל הזקן שהביא עולתו לעזרה וסמך עליה וחברו
עליו תלמידי שמי, התחיל מכשכש בזנבה אמר לון ראו נקיבה
היא! ושלמים הבאתיה והפליגן בדברים והלכו להן. לאחר
ימים גברה ידן של ב"ש ובקשו לקבוע הלכה כדבריהן והיה

שם בבא בן בוטי מתלמידי בית שמאי יודע שהלכה כבית הלל
פעם אחת נכנס לעזרה ומצא אותה שוממת אין שם עולות אמר
ישמו בתייהן של אלו שהשימו בית אלהינו!!

מה עשה? שלח והביא שלשת אלפים צאן מצאן קדר וביקרו
ממומין והעמידן בהר הבית. אמר להן שמעוני אחיי בית
ישראל כל מי שהוא רוצה יביא עולות יביא ויסמוך, יביא
שלמים יביא ויסמוך. באותה שעה נקבעה הלכה כבית הלל
ולא אמר אדם דבר. א"ר יצחק בר לעזר הדא אמרה:
כשרותא בעייתא מוליי, סמא דקיסא מיניה וביה. (a joist (to be felled)
requires the "wooden" handle of an axe (i.e. the teacher is beaten by his own pupil)
גומרא דלא כווייה בשעתה, לא כווייה. שוב מעשה באחד
מתלמידי הלל שהביא עולתו לעזרה וסמך עליה וראהו אחד
מתלמידי שמי א"ל מה זו סמיכה? א"ל מה זו שתיקה?
שיתקו בניזפה והלך לו:

הלכה ד משנה עצרת שחלה להיות ערב שבת, ב"ש אומרים
יום טבוח לאחר שבת. וב"ה אומרים אין להן יום טבוח כי מביאין
הכל ביו"ט

ומודין שאם חלה להיות בשבת, שיום טבוח לאחר שבת. ואין
כ"ג מתלבש בכליו, כדרך יו"ט ומותרין בהספד ובתענית. שלא
לקיים את דברי האומרין עצרת לאחר השבת:

גמרא עצרת שחלה להיות ערב שבת, ב"ש אומרים יום טבוח
שלה לאחר שבת. ב"ה אומרים אין לה יום טבוח אלא יומה
הוא טבוחה

הא ב"ש אומר יום טבוח שלה אחר שבת, ואין כ"ג מתלבש
בכליו מק"ו. מה אם בשעה שיש שם שלמים ועולות כדברי
ב"ה, כשחל עצרת בשבת אין כ"ג מתלבש בכליו. בשעה שאין שלמים
ועולות כדברי בית הלל, לא כ"ש!

כתוב אחד אומר (שמות כג) וחג הקציר בכורי מעשיך וכתוב
אחר אומר (ויקרא כג) כל מלאכת עבודה לא תעשו א"ר חנניה
כיצד יתקיימו שני מקראות הללו בשעה שהוא חל בחול את
חוגג ושובת. ובשעה שהוא חל בשבת למחר את חוגג
וקוצר כב"ה

א"ר יוסי בי רבי בון: ובלבד שיבלים (his cutting) he shall restrict
לעיסתו. מה שצריך לאכילה כהדא דתני להן אינש דיהוי עלוהי אעין
ובכורין האומר הרי עלי עצים למזבח וגיזרין למערכה אסור
בהספד ותענית ומלעשות מלאכה בו ביום.

מודים שאם חלה להיות בשבת שיום טבוח שלה לאחר שבת.
הא בית הלל אומרים יום טבוח שלה לאחר שבת, עורות של
מי? רבי טבי בשם ר' יאשיה איתפלגון רבי יוחנן ורשב"ל רבי
יוחנן אמר של כל המשמרות. כדן קרבנות הרגל ר"ש בן לקיש אמר
של אותו המשמר

ואית אמר, יום טוב שחלה לאחר שבת עורות של מי? פלוגתא
דרבי יוחנן ורשב"ל. אף בכה"ג פליגי

אר"י עצרת יש לה תשלומין כל שבעה א"ר לא שאם לא חג
בראשון חוגג כל שבעה. התיב רב הושעיה והא תני מה החדש
למנוייו יום אחד אף העצרת למנוייה יום אחד!

ר' יוסי בי ר' בון בשם ר' יהושע בן לוי בכל יום כ"ג מתלבש
בכליו ובא ומקריב תמיד של שחר אם יש נדרים ונדבות הוא
מקריבן והולך ואוכל בתוך ביתו ובא ומקריב תמיד של בין
הערבים ובא ולן בלשכת פלהדרין. ר' עוקבה בשם ר' יהושע
בן לוי לא היה עושה כן אלא בשבתות ובימים טובים

אית תניי תני הציץ מרצה על מצחו אית תניי תני אפי' בזוית
מ"ד הציץ מרצה על מצחו (שמות כח) והיה על מצחו תמיד

מ"ד אפי' בזוית, מהדא דיום הכיפורים. מ"ד הציץ מרצה על מצחו מסייע לר' יוסי בי ר' בון. מאן דאמר אפי' בזוית מסייע לר' עוקבה:

הלכה ה משנה נוטלין לידיים לחולין ולמעשר ולתרומה, ולקדש מטבילין. ולחטאת אם ניטמאו ידיו ניטמא גופו:

גמרא ויש ידיים לחולין!! אלא כר' שמעון בן אלעזר דר' שמעון בן אלעזר אומר יש ידיים לחולין. אי נמי דברי הכל היא כדי שיהא בדל מן התרומה משום סרך תרומה

תני ר' שמעון בן אלעזר משום רבי מאיר הידים תחילה לחולין ושניות לתרומה. מה ר' שמעון בן אלעזר כר' עקיבה? דתנינן תמן המכניס ידיו לבית המנוגע, ידיו תחילה. דברי ר' עקיבה. וחכמים אומרים ידיו שניות.

???רע"ק מודה דאין ידיים תחילה לחולין כרבנן היא! תמן מה טעמון? שיהא ידיים תחילה לחולין.... הכא מתוך שאת אומר לו ידיו שניות, וחייב ליטול ידיו לחולין אף הוא בדל מן התרומה. =סרך תרומה

ולא מחמת משקה גזרו עליהן, אטו ידיים שנגעו במשקה זב ויהיו תחילה! ומתרץ קל וחומר מה אם טבול יום שהוא דבר תורה, אינו אלא פוסל. ידים שהן מדבריהן, לא כל שכן!

דבר אחר כלום גזרו על הידים לא כדי שיהא בדל מן התרומה!! מתוך שאת אומר לו ידיו שניות אף הוא בדל מן התרומה!

תמן תנינן בכורים 2:1 התרומה והבכורים חייבין עליהן מיתה וחומש, ואסורין לזרים, והן נכסי כהן, ועולין באחד ומאה, וטעונין רחיצת ידים, והערב שמש. הרי אלו בתרומה ובבכורים מה שאין כן במעשר. תמן את אמר אין המעשר טעון רחיצה, והכא את אמר המעשר טעון רחיצה! הן דאת אמר המעשר טעון רחיצה רבנן, הן דאת אמר אין המעשר

טעון רחיצה ר' מאיר. דתנינן תמן כל הטעון ביאת מים מדברי סופרים מטמא את הקודש ופוסל את התרומה ומותר בחולין ובמעשר דברי ר' מאיר. וחכמים אוסרין במעשר.

ולא שמיע דאמר ר' שמואל בשם ר' זעירה מהו וחכמים אוסרין במעשר נפסל גופו מלוכל במעשר!! אבל בנגיעה שרי! מאי כדון? הן דאת אמר המעשר טעון רחיצה ברוצה לוכל. והן דאת אמר אין המעשר טעון רחיצה ברוצה ליגע. ולא הוא רוצה לוכל הוא רוצה ליגע! כיון דשרי בנגיעה, למה אסור לאכול? אלא משום נטילת סרך חומרא בעלמא והתנינן תרומה וכי יש בתרומה משום נטילת סרך? אלא בחולין שנעשו על גב טהרת הקודש וחולין שנעשו על גב הקודש לא בחולין הם! תיפתר או כר' שמעון בן אלעזר או כר' אלעזר בי רבי צדוק. או כרבי שמעון בן אלעזר דתני ר' שמעון בן אלעזר אומר משום ר' מאיר הידים תחילה לחולין ושניות לתרומה. או כר' לעזר בי רבי צדוק דתנינן תמן טהרות 8:2 חולין שנעשו על גב הקודש הרי אלו כחולין. ר' אלעזר בי ר' צדוק אומר הרי אלו כתרומה, לטמא שנים ולפסול אחד

ולקודש מטבילין: כל הן דתנינן מטבילין בארבעים סאה און קיימין. והא תנינן הנוטל ידיו למקדש צריך רביעית! א"ר לעזר כאן בידים טמאות וכאן בידים טהורות. א"ר חנינא בריה דר' הלל אפילו תימר כאן וכאן בידים טהורות כאן וכאן בידים טמאות, כאן בקודשי מקדש המקודשין, וכאן בחולין שנעשו על גב הקדש:

ולחטאת אם ניטמא ידיו ניטמא גופו: א"ר חנניה לא שחידשו טומאה לחטאת, כגון קורדום מטמא מושב אלא אמרו המיטמא טומאה קלה כמיטמא טומאה חמורה.

ר' יעקב בר אחא בשם רבי לעזר (במדבר יט) ואסף איש מה תלמוד לומר טהור? הגע עצמך אפי' את אוספו במגריפה אמרה התורה טהור!! אדם האוספו צריך להיות טהור מה אנן קיימין? אם במגריפה של מתכת והלא פשוטי כלי מתכות טמאין! פשיטא! אם במגריפה של עץ לא כעומד מחמת דבר טמא הוא!! אמר רב הושעיה תיפתר באוספו בנסר! ואפשר שלא ינשא עליו האפר!! א"ר יודן אבוי דר' מתניה תיפתר באוספו במלתרא עבה ומפני כובדו, אינו מגביה את האפר כלל

רבי בא בר ממל בעא קומי ר' אמי מה בין אדם טהור לחטאת לכלי ריקן טהור לחטאת? שמחמירין בו ליטמא אפי' במסיט דבר שאין בו היסט אמר ליה ואסף איש טהור מה ת"ל איש? אלא ליתן טהרה מעולה לאיש לעשותו כמי חטאת וכאפר חטאת.

רבי יסא בשם רשב"ל היסט שטיהרתי לך בשרץ. טימאתי לך כאן:

הלכה ו משנה הטובל לחולין והוחזק לחולין, אסור במעשר. הטובל למעשר והוחזק למעשר אסור לתרומה. הטובל לתרומה והוחזק לתרומה אסור לקודש. הטובל לקודש והוחזק לקודש אסור לחטאת. הטובל לחמור הותר לקל. טבל ולא הוחזק כאילו לא טבל:

גמרא וחולין צריכין כוונה!! דרובא אתא מימור לך חידוש יותר מזה בא להשמיענו אפילו טובל לחולין והוחזק לחולין, אסור במעשר. לא כן א"ר אלעזר כמיניין כדרך ש"מונין" ראשון ושני לחולין כך מונין למעשר! החולין כן מיניין המעשר! כאן לאכילה וכאן למגע.

הטובל סתם מותר בכולם. א"ר יוחנן במזוקק לכולן. דווקא כשרוצה לאכול הכל—מהני "סתמא" עודיהו רגליו משוקעות במים מחזיק עצמו לכל טהרה שירצה

תמן תנינן מקל שהיא מליאה משקין טמאים כיון שהשיקה למקוה טהרה אמרי' גוד אחית דברי ר' יהושע. וחכ"א עד שיטביל

את כולה ר"ש בן לקיש אומר מה פליגין? בטומאה קלה אבל בטומאה חמורה אף ר' יהושע מודה. ר' יוחנן אמר אף בטומאה החמורה פליגין. מתניתא פליגא על רשב"ל: עודיהו רגליו משוקעות במים מחזיק עצמו בכל טהרה שירצה! פתר לה באוכל אוכלין טמאין ושותה משקין טמאין דהוי טו' קלה לא כן א"ר יעקב בר זבדי ר' אבהו בשם רשב"ל האוכל אוכלין טמאין ושותה משקין טמאין, גופו טהור בלא כוונה. מכיון שנתן דעתו לטהרה מעולה ממנה, כשרגליו משוקעות אינו צריך כוונה.

מתניתא פליגא על רשב"ל: מקוה שיש בו ארבעים סאה מכוונות, וירדו שנים וטבלו שניהן טהורין זה אחר זה, הראשון טהור והשני טמא. רבי יהודה אומר: אם היו רגליו של ראשון נוגעות במים אף השני טהור. ועוד היא באוכל אוכלין טמאין ובשותה משקין טמאין!

מתניתא פליגא על רשב"ל: צנון שבמערה, אשה נידה מדיחתו והוא טהור. העלתו כל שהוא מן המים, טמא. ותני עלה ר' יהודה מטהר משם ר' יהושע. ונידה לא טומאה חמורה היא! ואפ"ה מהני "מקצת..." הדא פליגא על רשב"ל, ולית לה קיום:

הלכה ז משנה בגדי עם הארץ מדרס לפרושים. בגדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה. בגדי אוכלי תרומה מדרס לקודש. יוסי בן יעזר היה חסיד שבכהונה והיתה מטפחתו מדרס לקודש. יוחנן בן גודגדא היה אוכל על טהרת הקודש כל ימיו, והיתה מטפחתו מדרס לחטאת:

גמרא ר' יסא בשם ר"י במגעות שנו דווקא כשנגע ע"ה בבגד, נטמא

ר' זעירה בעא קומי ר' יסא מאיכן ניטמא הבגד הזה מדרס? הא אינו עשוי לשיבה! א"ל תיפתר שהיתה אשתו של עם הארץ יושבת עליו ערומה.

שמואל בר אבא בעא קומי ר' זעירה, כמה דאת אמר תמן אין היסט בחולין, לא חיישין לטומאת היסטו של ע"ה לחולין ויש היסט בחולין ע"י מגע. אים נוגעו, יש בו חומר היסט??? ודכוותה אין משא בחולין, ויש משא בחולין ע"י מגע.

ר' שמואל אחוי דר' הושעיה א"ר ירמיה בעי, ישבה על הכסא ונגעה בו. מה נפשך אם משא הרי משא, אם מגע הרי מגע! כמה דאת אמר במשא עד שינשא רובו, ודכוותה במגע עד שיגע ברובו וכיון שאין רוב גופה נוגעת--

גופו של פרוש, מהו שיעשה כזב אצל התרומה? התיב רבי יוחנן והא תנינן המניח ע"ה בתוך ביתו לשומר, בזמן שהוא בעה"ב רואה את הנכנסין ואת היוצאין, האוכלין והמשקין, וכלי חרש פתוחין, טמאין. משום ע"ה אבל המשכבות והמושבות וכלי חרש מוקפין צמיד פתיל, טהור. אין תימר עשו גופו כזב אצל התרומה, אפילו מוקפין צמיד פתיל יהיו טמאין! א"ר יודה בר פזי תיפתר בעם הארץ אצל הפרוש דווקא גופו של ע"ה אצל הפרוש לא עשו כזב ולית שמע מינה כלום

א"ר מנא כן א"ר יוסה ר' כל מה דאנן קיימין הכא, בתרומה אנן קיימין! מתניתין ד"המניח", ע"כ איירי ב"תרומה"—ואיפשיט בעיין, דלא עשו... תדע לך שהוא כן בתרומה איירי דתנינן תמן, כשאנו רואה הנכנס והיוצא אפי' מאכל ואפילו כסות הכל טמא. כלום אמרו טמאים לא משם היסט?! לא כן א"ר יוחנן לא חצצות ולא הסיטות ולא רשות היחיד ולא עם הארץ, אלא אצל התרומה! אין מחמירין לעניין שאין כלי ע"ה חוצץ באוהל המת, וכן מה שמטמאין אפי' "הסיטות" רק אצל תרומה

גופה של תרומה מהו שיעשה כזב אצל הקודש? נישמענה מן הדא: החותך שפופרת של קודש, החותכה והמטבילה, טעון טבילה. ניחא חותכה טעון טבילה—אף שטהור לתרומה, כיון שנוגע בו. מטבילה?! ויכרכינה בסיב ויטבילה! אלמא "גופו של תרומה" כזב אצל הקודש! אלא

תיפתר בשחתכה על מנת להטבילה לא איירי בב מקרים שונים, וה"ק: מי שחותכה ומטבילה—יטבול הוא עצמו (מפני "נגיעה" של "אוכל תרומה")

גופו של קודש מהו שיעשה כזב אצל החטאת? נישמענה מן הדא: שני לגינים, א' טהור לקודש ואחד טהור לתרומה שנגעו זה בזה שניהן טהורין. ??? פרה 10???

והא מתניתא פליגא! עשה את הטהור לחטאת, שהוסט ברוקו ובשכבת זרעו של טהור לתרומה, וניטמא, אלמא גופו של "טהור לתרומה" כזב אצל הטהור לחטאת! היא טהור לתרומה היא טהור לקודש!!

מסכת חגיגה פרק ג

הלכה א משנה חומר בקודש מבתרומה, שמטבילין כלים בתוך כלים בתרומה אבל לא בקודש.

אחוריים, ותוך, ובית צביעה the handle בתרומה אבל לא בקודש.

הנושא את המדרס נושא את התרומה אבל לא את הקודש.

בגדי אוכלי תרומה מדרס לקודש.

לא כמידת הקודש מידת התרומה, שבקודש מתיר ומטביל ואחר כך קושר, ובתרומה קושר ואח"כ מטביל:

גמרא ר' חייא בשם ר"י מפני שאוכלי תרומה זריזין, ואוכלי קודש אינן זריזין ע"כ החמירו

א"ר חנניה קומי ר' מנא והדא היא מעלה?! אילו דבר שהוא שוה בזה ובזה, טמא בזה וטהור בזה, דא היא מעלה! א"ל תיפתר במזוקק לקדש תרומה שנעשה עט"ק ואפ"ה החמירו

ר' לא בשם ר"י אם היה דבר טמא כבד כליטרא אין מטבילין אותו. כלי בתוך כלי אבא שאול אומר אף בתרומה אין מטבילין אותו אלא סל וגרנותני בלבד שיש נקבים

א"ר יוחנן אבא שאול ור' שמעון שניהם אמרו דבר אחד. דתנינן תמן האוחז באדם ובכלים ומטבילין טמאים. וכשהוא מדיח את ידיו טהורין. רבי שמעון אומר ירפס עד שיבוא בהן המים. הכי נמי בעינן סל שיבא מים דרך הנקבים

א"ר יוחנן מסתברא רבי שמעון יודה לאבא שאול, אבא שאול לא יודה לר"ש. מדיח ידיו סגי

רבנן דקיסרין בשם ר' יוחנן הלכה כאבא שאול ותני כן הלכה כדבריו

א"ר יונה מתניתא דר"מ. אבל דברי חכמים עושין כן מטבילין כלי בתוך כלי אפי' בקודש.

שאיין בית צביעה תוך. כלי קודש, כולן תוך נטמא בית צביעה, נטמא הכל

רבי יונה בשם רבי חייה בר בא: מעשה שנכנסו שבעה זקנים לעבר את השנה בבקעת רימון ומי היו? רבי מאיר, ורבי יהודה, ורבי יוסי, ור"ש, רבי נחמיה, ורבי ליעזר בן יעקב, ורבי יוחנן הסנדלר. אמרו כמה מעלות בקודש ובתרומה? רבי מאיר אומר: שלש עשרה. רבי יוסי אומר שתים עשרה. א"ר מאיר כך שמעתי מרבי עקיבה, שלש עשרה. אין מטבילין כלי בתוך כלי אמר לו רבי יוחנן הסנדלר שימשתי את ר"ע עומדות מה שלא שימשתי ישיבות! אמר לו רבי יוחנן הסנדלר: אלכסנדרי?? ר"מ שברח לאלכסנדריא לאמיתו הוא! ועמדו משם בנשיקה.

וכל מאן דלא ה"ל גולה טלית הוה חבריה קטע פלגא דגולתיה ויהב ליה. ולמה הוון עבדין? כן דהוון כולהון דרשין הדין פסוקא, מן שבע שבע אפין כל 7 פסוקים שיש שם (ישעיהו ה) אשירה נא לידידי שירת דודי לכרמו. וקלסון לאחריא ושיבחו מאד את

"האחרון" = רשב"י מה אשכח אפוי בגוה. "האופן" אשר דרש אמרין ר"ש בן יוחי הוה

ולמה הוון דחקין מעתה הדא מילתא? לעבר שנים דהוון דרשין מימר (שמות לד) אלהי מסכה לא תעשה לך מה כתוב בתריה את חג המצות תשמור אמרין כל מי שספיקה בידו לעבר את השנה ואינו מעברה כאילו עובד עכו"ם! מי אתי מיזל לון, כשיצאו ללכת אמרון אתוי נחוי עובדינן בא ונראה כחותינו! והוה חמי חד כיף דשייש והוה כל חד וחד נסיב חד מסמר וקבע ליה בגויה והוא נחת ושקע כהדין לייש! עד כדון מיתקרי כיפא מסמרא

א"ר יוחנן בית צביעה שאמרו, בין בפנים בין בחוץ. כדרך שהנקיים תופסין בו.

א"ר זעירה איפשר = אי אפשר לומר בנגוב, מקום "בית-הצביטה" נגוב, שיטמאו ידיים את "בית-הצביטה" שאין הידים מיטמות בנגוב. אבל איפשר = אי אפשר לומר במלוא משקה, שמכיון שנגע בו, טימאהו. כל הכלי, אף לתרומה אלא כי נן קיימין במלוכלך במשקה לא נטמא רק ביה"צ (לתרומה)

רבי יוחנן בשם רבי בנייה: עשו משקה בית צביעה כמשקה בית מטבחיא. כמא דאת אמר תמן פסחים 14 בבלי משקה בית מיטבחיא טהורין במקומן וטמאין במקום אחר. וכה משקה בית צביעה טהורין במקומן וטמאין במקום אחר

רבי סימון בשם ר' יהושע בן לוי משקה בית מטבחיא שיצא לחוץ, חוץ לעזרה ניטמא. והא תנינן משקה בית מיטבחיא שיצא לחוץ בקדושתן הן! א"ר יוסה קיימה רבי סימון רבי חנינא ר' סימון בשם רבי יהושע בן לוי, כשיצאו וחזרו!

ניטמא משקה העליון, והיה שותת ויורד חוץ לעזרה רבי בא ורבי בון בר חייה: חד אמר במקומו טהור וירד למטן טמא. וחורנה אמר הואיל והוא בא מכח טהרה, טהור.

רבי אחא בשם רבי זעירה: הדא דאת אמר שאין טמא רק בה"צ
במשקין שניטמו באוכלין, אבל במשקין שניטמו בשרץ
טמאים הן.

סוגיא זו הגיהה מאור הגולה רבינו אליהו בתוספתא כלים
ב"ב פרק שלישי--- ופירשתיו לפי הגהתו. ולולא דבריו שכוון
ברוח הקודש, לא הוינן מסקון ביה כלום

תמן תנינן כלים 25:7 כל הכלים יש להן אחוריים ותוך ויש להם
בית צביעה. ר"מ אומר לעריבה גדולה של עץ. ר"ע אומר
לכוסות.

ר"מ אומר לידיים טמאות וטהורות. א"ר יוסי לא אמרו אלא
לידיים טהורות בלבד. נגע בידיו הטהורות, בה"צ של כלי, ש"אחוריו" נטמא במשקין—
לא "נטמאו" ידיו. אבל נגע בידיו הטמאות, משקין של בה"צ—נטמא כל הכלי

וכרבי מאיר: היו ידיו טמאות ואחורי הכוס טהורין, משקה
לחוץ על גבי הכוס, ואחזו בבית צביעתו, בידיו הטמאות פשיטא
שאין משקה מיטמא מן היד, לטמא את הכוס. רק מקום בה"צ טמא
כשם שאין משקה מיטמא מן היד, לטמא את הכוס, כך אין
משקה מיטמא מן היד=יד טמא, שנגע בבה"צ שיש בו משקין. לטמא ככר
במקום אחר? אים טפה זו נפלה במק"א?

נישמעינה מן הדא: משקין טהורין שהיו נתונים בבית צביעתו
של כוס ונגע בהן ככר טמא נטמאו המשקין. לאי זה דבר
טימאן? לא לטמא ככר במקום אחר?! לא אמר אלא מככר,
הא מיד לא

אלא משקה נתון ע"ג היד, טמא ואחזו בבית צביעתו. אפי' כן
אין משקה מיטמא מן היד לטמא את הכוס?

נישמעינה מן הדא : משקין טמאין שהיו נתונים על גבי הארץ, ונגע בו -כוס שאחוריו טהורין- בבית צביעתו, נטמאו אחורי הכוס. לא אמר אלא מקרקע, אים משקין טמאין נתונים ע"ג קרקע אבל מיד, משקין טמאין ע"ג הידים לא אינם מטמאין אחורי הכוס (כשנגע בבה"צ)

וכר' יוסה: היו ידיו טהורות ואחורי הכוס טמאים. לא מקום "בה"צ". משקה נתון על גבי היד, ואחזו בבית צביעתו. פשיטא שאין משקה מיטמא מן הכוס, לטמא את היד.

וכשם שאין משקה שבידו מיטמא מן הכוס לטמא היד, כך אין משקה שבידו מיטמא מן הכוס לטמא ככר במקום אחר? נפלה הטפה (שנגעה בבה"צ) על ככר, מהו?

נישמעינה מן הדא : משקין טהורין שהיו נתונים על גבי הארץ, ונגע בהן-כוס שאחוריו טמאים- בבית צביטתו, נטמאו המשקין. לאי זה דבר טימאן? לא לטמא ככר במקום אחר?! מפני שהן ע"ג הקרקע. אבל ע"ג היד, לא אין בעיה!

אלא משקה נתון על גבי הכוס, שאחוריו טמא ואחזו בבית צביעתו, אפי' כן אין משקה מיטמא מן הכוס לטמא את היד?

נישמעינה מן הדא : משקין טמאין שהיו נתונים אבית צביטתו של כוס ונגע בהן ככר טהור, נטמא הככר. לא אמר אלא ככר, אבל יד, לא

הנושא את המדרס הוא נושא את התרומה, אבל לא את הקודש: ר' בא בשם רב יהודה מפני מעשה שאירע, מעשה באחד שניקבה חביתו של קודש ופקקה בסנדלו. שהיתה טמאה מדרס

רבי זעירה רבי יסא בשם רבי לעזר עבר ונשא, טהור. ואתיא כהיא דאמר רבי לעזר: יש מהן שאמרו לא ישא, עבר ונשא טמא. ויש מהן שאמרו לא ישא, ואם עבר ונשא טהור.

א"ר זעירה קומי ר' מנא לית הדא אמרה שלא עשו גופו כזב אצל הקודש! אין תימר עשו גופו של אוכל תרומה כזב אצל הקודש, אפילו עבר ונשא, יהא טמא! כזב שנושא קודש אמר ליה תיפתר במזוקק לקודש טבל וטיהר עצמו לקודש, ושוב "עבר" ונשא מדרס—הקודש שנושא טהור

שלא כמידת הקודש מידת התרומה, שבקודש מתיר את החוטים ומנגב את הנקבים, ואחר כך קושר. ובתרומה קושר ואח"כ מטביל. אוכלי תרומה זריזין הן והן חצין clean אותה אוכלי הקודש אינן זריזין ואינן חצים אותה:

הלכה ב משנה כלים הנגמרים בטהרה צריכין טבילה לקודש אבל לא לתרומה

הכלי מצרף מה שבתוכו לקודש אבל לא לתרומה

הרביעי בקודש פסול והשלישי בתרומה

ובתרומה ניטמאת אחת מידי חבירתה טהורה ובקודש מטביל שתיהן

והיד מטמא את חברתה בקודש אבל לא לתרומה:

גמרא תני מעשה באשה אחת שהיתה אורגת בגד אחד בטהרה ובאת אצל ר' ישמעאל להישאל לו. אמרה לו יודעת אני שלא ניטמא, אלא שלא נתתי דעתי לשומרו. מתוך שהוא בודקה אמרה לו נידה באת ומתחה עמי בחבל. היסט! באותה השעה א"ר ישמעאל גדולים הם דברי חכמים שאמרו כלים הנגמרים בטהרה צריכין טבילה לקודש אבל לא לתרומה

שוב מעשה באשה אחת שהיתה אורגת מטפחת אחת בטהרה, ובאת אצל ר' ישמעאל להישאל לו אמרה לו יודעת אני שלא

ניטמא אלא שלא נתתי דעתי לשומרו. מתוך שהוא בודקה אמרה לו נפסקה נימא אחת וקשרתיה בפיה והמשקה טופח, ונוגעת בסתם ידיים באותה השעה א"ר ישמעאל גדולים הן דברי חכמים שאמרו כלים הנגמרין בטהרה צריכין טבילה לקודש אבל לא לתרומה

{החותך משפופרת הקודש חותכה ומטבילה טעון טבילה ניחא חותכה, מטבילה? ויכרכינה בסיב ויטבילה! א"ר אילא תיפתר שחתכה על מנת להטבילה} ע"י פרק 2

א"ר יהושע בן לוי עד כאן בקודשי מקדש המקודשים, מיכן והילך בחולין שנעשו על טהרת הקודש

א"ר יוחנן מעדותו של רבי עקיבה היא. הכלי מצרף... דתנינן תמן עדיות 8:1 הוסיף רבי עקיבה הסולת והקטרת הלבונה והגחלים שנגע טבול יום במקצתן שפסל את כולן.

רשב"ל אמר יודעין היו שכלי שרת מחברים, ומה בא להעיד על שירי מנחות שיהו מחברין את עצמן. ר' יוסה בי ר' זמינה בשם ר' יוחנן מפני מה אמרו שירי מנחות מחברין את עצמן מפני שנזקקו לכיליין.

רבי אחא רבי אילא בשם ר' יסא יודעין היו שכלי שרת מחברין, ומה בא להעיד? על הסולת ועל הקטורת ועל הלבונה ועל הגחלים שהניחן ע"ג דף

ניחא סולת וקטורת ולבנה, גחלים מאי? א"ר בון בר כהנא תיפתר בגחלים של יה"כ, שכמה שהוא חותה הוא מכניס אבל בגחלים שבכל יום לא כהיא דתנינן תמן תמיד 5:5 נתפזר ממנו כקב גחלים היה מכבדן לאמה, ובשבת כופין עליו פסכתר

א"ר מתניה וכי סולת וקטורת ולבונה וגחלים יש להן שיעור
אצל זה? !והא יכול להביא כמה עשרונות סולת או עשרון אחד לא מפני שנזקקו
לכיליין? ! והכא מפני שנזקקו לכיליין! אפי' גחלים של שאר ימות השנה, כיון
שנזקקו לכלי

ר' בון בר חייא בעי קומץ מהו שיקרב בשני כלים? התיב ר'
חנין והא תנינן הכלי מצרף, אין תימר שקומץ קרב בשני
כלים, וליידא מילה תנינן הכלי מצרף למה מועיל צירוף! א"ר לעזר
דרומיא לא כן א"ר יוסי בי ר' זמינא בשם רבי יוחנן מפני מה
אמרו שירי מנחות מחברין את עצמן לא מפני שנזקקו לכיליין
והכא שנזקקו לכיליין.

א"ר מתנייה וכי סולת וקטורת ולבונה וגחלים לא בכמה
כלים הן קריבין, ואת אמר הכלי מצרף, והכא הכלי מצרף

כהנא שאל לרבנן דתמן, מנחה חלוקה בביסה כלי שלשין בו
ניטמאת זו ניטמאת זו? א"ל ניטמאת זו ניטמאת זו.

וקפצה טומאה? אמרון ליה וקפצה טומאה

אפי' אחרת בינתיים? אמרון ליה אפילו אחרת בינתיים

קומץ מזו לזו? א"ל שמועה לא שמענו, משנה שנינו. כהיא
דתנינן לתמן שתי מנחות שלא נקמצו ונתערבו זו בזו אם יכול
לקמוץ מזו בפ"ע ומזו בפ"ע כשירות, ואם לאו פסולות. ואין
שיריה של זו מפסיקין לזו? !

אתא ר' יעקב בר אחא ר' יסא בשם ר"י קומץ מזו על זו.
ניטמאת זו ניטמאת זו. האמצעית לא ניטמאת. לא כן תני כף
אחת שהיא עושה מה שבתוכה אחת? !אף אמצעית! א"ר חנינה אין
הכלי מצרף אלא דבר שהוא אסור לו "קשור לו"

רשב"ל בעי צריד של מנחות מהו שיעשה מניין? מונין בו ראשון ושני או
לא התיב ר' לעזר והכתיב (ויקרא יא) מכל האוכל אשר יאכל
אשר יבא עליו מים יטמא. את שטומאתו על ידי מים עושה

מיניין, את שאין טומאתו על ידי מים אינו עושה מיניין. כולו
"ראשון"

התיב ר"י הרי נבלת עוף הטהור הרי היא מטמא טומאת
אוכלים בלא הכשר ובלא טומאה מפני שסופה לטמאות
טומאה חמורה. ואפ"ה מונין בו... מאי כדון? מכל האוכל אשר יאכל
את שטומאתו משם אוכל עושה מיניין, ואת שאין טומאתו
משם אוכל כגון "צריד" אינו עושה מיניין

ר' יונתן בשם רבי: האוכל אוכל שלישי בתרומה נפסל גופו
מלוכל בתרומה.

ר' שמואל בר רב יצחק בעי מה? רבי כר"א דתנינן תמן טהרות 2: 2
האוכל אוכל ראשון ראשון, האוכל אוכל שני שני, האוכל
אוכל שלישי שלישי. דברי הכל היא כדי שיהא בדל מן
התרומה

ודכוותה האוכל אוכל שני במעשר, נפסל גופו מלוכל במעשר?
נישמעינה מן הדא: וחכמים אוסרין במעשר ולא שמיע להו
דא"ר שמואל בשם ר' זעירה מהו וחכמים אוסרין במעשר
נפסל גופו מלוכל במעשר! ואיפשטא

ודכוותה האוכל אוכל רביעי בקודש נפסל גופו מלוכל בקודש?
נישמעינה מן הדא: דא"ר ירמיה בשם ר' בא בר ממל עשו
אותו און כאוכל אוכל רביעי בקודש. הדא אמרה האוכל אוכל
רביעי בקודש נפסל גופו מלוכל בקודש.

עד כדון בקדשי מקדש המקודשין, ואפי' בחולין שנעשו על
טהרת הקודש? השיך "לעשות" זה? נישמעינה מן הדא: דתנינן תמן
חולין 2: 5 השוחט בהמה חיה ועוף ולא יצא מהן דם כשירין
ונאכלים בידים מסואבות. ר"ש אומר אע"פ שלא הוכשרו
בדם, הוכשרו בשחיטה.

ר' לעזר בשם רבי הושעיה מתני' בחולין שנעשו על גב הקודש
כר' יהושע דס"ל כקודש הם. עיין לקמן—ואסור בידיים מסואבות

ר' זעירא ר' יסא ר' יוחנן ר' ינאי בשם ר': האוכל אוכל שלישי
בתרומה, נפסל גופו מלוכל בתרומה. ולא מתני' היא
טהרות 2: 2 שהשלישי שני לקודש וכו'! משמע דעכ"פ "שלישי לתרומה הוי"

מתני' בקודשי מקדש המקודשין, ???=תרומה דרבא אתא מימר
לך חידוש רב ממנו בא לומר ואסור בחולין שנעשו על גב הקודש ???נפסל גופו
אפי' מחולין שנעשו על טהרת תרומה

א"ר בון בר חייה קומי ר' זעירה מתני' אמרה כן: טהרות 9: 1
ככרות הקודש בתוך גומותיהם המים מקודשין וגו' אלמא
מים=חולין שנעשו עטה"ק, כקודש. עיין באליה רבה שם באש לך דאתא מימור לך
עשה משקה פיו, כמשקה קודש! שמא איירי שרקק—הטהור לקודש-- בתוך
הככר... (אבל מים דעלמא, א"א לעשותן "כקודש" שיקבלו טו' משלישי) א"ר זעירה כמה
דאת אמר תמן עשה את הטהור לחטאת כמי חטאת וכאפר
חטאת והכא עשה משקה פיו כמשקה קודש!

ר' זעירא ר' יסא ר' יוחנן ר' ינאי, ולא ידעין אין מטי בה בשם
רבי: מתניתא מינה קיומה, ומינה תברה. יש ראייה ויש סתירה ממשנה אים
אפשר "לעשות חולין עטה"ק". מינה קיומה- שהשלישי, שני לקודש, ואין
שני לתרומה. {בחולין שנעשה לטהרת התרומה} אבל אם
נעשה לטהרת הקודש. נעשה גופו שלישי אצל הקודש. אלמא אפשר
"לעשות חולין עטה"ק"

מינה תברה- שהשלישי, שני לקודש, ולא שני לתרומה.
{בחולין שנעשית לטהרת התרומה} אבל אם נעשה לטהרת
הקודש, נעשה גופו שני אצל התרומה וכל שכן אצל הקדש דא"א
"לעשות חולין עטה"ק" והו"ל כראשון

תני ר' יוסי מניין לרביעי בקודש שהוא פסול? ודין הוא מה
אם מחוסר כיפורים שאינו פוסל בתרומה, הרי פוסל בקדש.
שלישי, שהוא פסול בתרומה, אינו דין שיפסל בקודש! הרי
למדנו לשלישי מן הכתוב, ולרביעי מק"ו.

התיב ר' יוחנן הרי האוכל הבא מחמת טבול יום יוכיח, הרי
הוא פסול בתרומה, ואינו פוסל בקודש!

ר' חנניה בשם ר' יוחנן אתיא דר' יוסה בשיטת ר"ע רבו כמה
דר"ע אמר תמן סוטה 2: 5 יטמא יטמא דבר תורה וס"ל שיש שלישי בחולין
מה"ת כן ר' יוסה אמר הכא יטמא יטמא דבר תורה. וע"כ אומר "שלישי
מן הכתוב"

ר' אבהו בשם ר' יוסה בן חנניה לית ר' יוסי צריך להדין ק"ו,
קריי דרש ר' יוסי. (ויקרא ז) והבשר אשר יגע- זה שני שנגע
בראשון. בכל טמא- זה שלישי שנגע בשני. לא יאכל- סוף
טמא לא יאכל.=רביעי

עד כדון באוכלין שניטמאו מאויר כלי חרס שניטמא בשרץ,
אוכלין עצמן שניטמו בשרץ מניין? שיש בהם רביעי

ודין הוא ומה אם הכלים שאינן מיטמין מאויר כלי חרס
שניטמא בשרץ, הרי הן מיטמין כשרץ לטמא אוכלין. אוכלין
עצמן שניטמו בשרץ, אינו דין שיטמו כשרץ לטמא אוכלין!

עד כדון כר' עקיבה כר' ישמעאל? תני ר' ישמעאל והבשר אשר
יגע בכל טמא- זה ראשון שנגע בטמא. לא יאכל- לרבות את
השני. שלישי בתרומה מניין? ודין הוא מה אם טבול יום
שאינו פסול בחולין, הרי הוא פוסל בתרומה, שני שהוא פסול
בחולין אינו דין שיפסול בתרומה! רביעי בקודש מניין? ודין
הוא מה אם מחוסר כיפורים שאינו פסול בתרומה, הרי הוא
פוסל בקודש. שלישי שהוא פסול בתרומה, אינו דין שיפסול
בקודש!! הרי למדנו לראשון ולשני מן הכתוב, ולשלישי מן
הדין, ולרביעי מק"ו, דנין לו דין מן הדין, שיהא הכל משועבד
להלכה, שיהא השלישי פוסל בתרומה, והרביעי בקודש.

ובתרומה אם ניטמאת אחת מידיו חבירתה טהורה וכו'

יד מטמא חבירתה^לטמא את הקודש, דברי רבי. ר' יוסי בי ר' יודה אומר לפסול בקודש. מה ר' כר' יהושע? דתנינן תמן כל הפוסל את התרומה מטמא את הידים להיות שניות. והיד מטמא את חבירתה דברי ר' יהושע.

ודר' יהושע רבא מן דר'. ר"י מחמיר יותר מרבי מה דאמר ר' בקודש ומה דא"ר יהושע בתרומה.

ר"ש בן לקיש אמר לא שנו אלא חבירתה הא אחרת לא. ר' יוחנן אמר אפילו אחרת. ר' ירמיה ר' אמי בשם ר' יוחנן: אפילו ככר. יד מטמא את הככר, וחוזר ומטמא את היד

אמרין חזר ביה ר' יוחנן מה הדא, מה אמר בה עד לא יחזור ביה? לא אמר אלא לטמא יד, על שם כל הפוסל את התרומה, מטמא את הידים להיות שניות. הא לטמא ככר שיחזור ויטמא את היד כל עמא מודיי שאינו מטמא, על שם שאין שני עושה שני: ודלא כר' ירמיה

הלכה ג משנה אוכלין אוכלים נגובים בידי מסואבות, בתרומה אבל לא בקודש

האונן והמחוסר כיפורים צריכין טבילה לקודש אבל לא לתרומה:

גמרא א"ר חנניה בן אנטיגנס וכי יש אוכלים נגובין אצל הקודש?!

תוחף=תוחב את החררה משפוד כשידיו טמאות ואוכל עמה כזית בשר, אפי' נוגע הבשר הידיו בתרומה, אבל לא בקודש בלחם של קודש

תמן תנינן כלים^{8:10}היה אוכל דבילה בידי מסואבות הכניס ידו לתוך פיו ליטול את הצרור.. טימא את הדבילה

חזקיה אמר לא שנו אלא דבילה שהוא רוצה במשקין שעל
אצבעו. הא שאר כל הדברים לא. ר"י אמר לא שנייא היא
דבילה היא שאר כל הדברים

מתניתא פליגא על חזקיה: שם מגע טמא מת שהיו אוכלין
ומשקין לתוך פיו הכניס ראשו לאויר התנור טהור, טימאהו.
והטהור שהיו אוכלין ומשקין לתוך פיו, הכניס ראשו לאויר
התנור טמא, ניטמא. ניחא משקין, טמאין. אוכלין, מאיכן
הוכשרו? שייטמאו ויחזרו ויטמאו אותם? לא ממשקה פיו?! תיפתר או
בדבילה שמינה או באוכלין שהוכשרו עד שהן מבחוץ

מתניתא פליגא על ר"י: אוכלין אוכלין נגובין בידים
מסואבות בתרומה אבל לא בקודש. ולא אמרי' "הוכשרו במשקין שבפיו"
פתר לה בזורק לתוך פיו, ואינו מכניס אצבעו אם בזורק אפי'
בקודש! לישתר! שמא ישכח ויגע אם שמא ישכח ויגע אפי'
בתרומה יהא אסור! מאי כדון אוכלי תרומה זריזין הן ואינו
שוכח, אוכלי הקודש אינן זריזין והוא שכח

תמן תנינן זבחים 12:1 אונן נוגע ואינו מקריב ואינו חולק לוכל
בערב תמן את אמר מותר ליגע, וכא את אמר אסור ליגע!
א"ר ינאי כאן בשהסיע דעתו, וכאן בשלא הסיע דעתו.

רבי יוסה בעי אם בשהסיע דעתו אפי' בתרומה יהא אסור!
מאי כדון? כהיא דא"ר ירמיה בשם ר' בא בר ממל: עשו
אותו=אונן אוכל כאוכל רביעי בקודש הדא אמרה האוכל אוכל
רביעי בקודש אסור לוכל ומותר ליגע וכא אסור לוכל ומותר
ליגע

תמן תנינן נידה 10:7 שבית שמאי אומרים צריכה טבילה
באחרונה, וב"ה אומר אינה צריכה טבילה באחרונה. מה אנו
קיימין אם לאכילת תרומה קשיא על דבית שמאי ולא טבולת
יום היא ואין טבול יום מעריב שמשו ואוכל! ולמה צריכה עוד

”טבילה”! אם לאכילת קדשים קשיא דבית הלל ולא מחוסרת
כפרה היא, ואין מחוסר כפרה טעון טבילה אצל הקודש!!

הגהתי....

אין תימר בתרומה אן קיימין תמן, והדא דתנינן הכא, רישא
דברי הכל, וסיפא במחלוקת לב”ש, אף לתרומה, מחו”כ צריך לטבול אין
תימר בקודש אן קיימין תמן, והדא היא דתנינן הכא, סיפא
דברי הכל, ורישא במחלוקת לב”ה, אף מחו”כ אי”צ טבילה

א”ר שמואל בר אבדומי קומי ר’ מנא בתרומה אן קיימין
תמן. טעמון דב”ש מפני ההדיוטות. שלא יהו אומר ראינו
אשה שופעת דם ואוכלת בתרומה:

הלכה ד משנה חומר בתרומה. שביהודה נאמנין על טהרת
יין ושמן כל ימות השנה. לקודש ולא לתרומה

ובשעת הגיתות והבדים, אף על התרומה.

עברו הגיתות והבדים, והביאו לו חבית של יין של תרומה, לא
יקבלם ממנו, אבל מניחה לגת הבאה. ואז יביאנו לו, ויהא נאמן

אם אמר לו הפרשתי לתוכה בתוך החבית רביעית קודש, נאמן. מגו
דנאמן על קודש, נאמן על התרומה

כדי יין וכדי שמן המדומעות שנפלו תרומה לתוך חולין, וצריך למכרן לכהן חוץ
מדמי תרומה נאמנין עליהן בשעת הגיתות והבדים.

וקודם לגת שבעים יום: מטהרין כליהם 70 יום קודם לגת

גמרא חומר בתרומה שביהודה נאמנין. הא בגליל לא. רבי
סימון רבי יהושע בן לוי בשם רבי פדייה מפני שפסיקייא של
כותים מפסקת. וארץ העמים, טמא והא תנינן שנייה לה להדלקת שמן במקדש
רגב בעבר הירדן, בלא כך אין פסוקיות של כותיים מפסקת!!
א”ר שמי תיפתר במביא גרגרים וכותשן שם

וביהודה, נאמנין על היין להביאו לנסכים אבל לא על הקנקנים. רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: בן דרום=יהודה שאמר מגליל הבאתיה ושמרתיה נאמן. ובן גליל שאמר מדרום הבאתיה, אינו נאמן שבני הגליל עמי הארץ הם

רבי ירמיה סבר מימר הא דנאמנין בשעת הגיתות בתרומה שנעשית על גב הקודש, הא על גב עצמה לא. א"ר יוסה ואפילו נעשית על גב עצמה נאמנים

מתניתא פליגא על רבי יוסה טהרות 10:3 צריך לעמוד עליהן עד שיטבולו! פתר לה שלא בשעת הבד. אית לך מימר שלא בשעת הגת? א"א לדרך ענבים בזמן אחר! א"ר יצחק בי רבי לעזר או קודם עד שלא בצרו בה ג' בני אדם.

נגעו בו טהרות בשעת הגיתות והבדים, הטהרות טהורות. עברו הגיתות והבדים, הטהרות טמאות. ויש כלי חרש משהוא מיטהר, חוזר ומיטמא?! ולית כל אילין מיליאי כן!!!

אלא כיני: נגעו בו טהרות קודם לגיתות ולבדים, הטהרות טמאות. בשעת הגיתות והגדים, הטהרות טהורות. ויש כלי חרש משהוא מיטמא חוזר ומיטהר!?

אלא כיני: נגעו בו טהרות בשעה שהוא מלא, הטהרות טהורות. פינהו, הטהרות טמאות. ויש כלי חרש משהוא מיטהר חוזר ומיטמא?! ולית כל אילין מיליאי כן!!!

אלא כיני: נגעו בו טהרות בשעה שהוא ריקן הטהרות טמאות. מילהו, הטהרות טהורות. ויש כלי חרש משהוא מיטמא חוזר ומיטהר!?

א"ר יוחנן כושת, וקירויה, ומבוי, וגר, ועם הארץ, חומרין. הולכין בהם לחומרא

כוש- כיי דתנינן תמן עוקצין^{3:5} הכוש והחמת וראשי בשמים
התייה והחלתית והפילפלין וחלות חריע costus, amomum, the principal
נלקין בכסף מעשר spices, crowfoot, asafoetida' black pepper, and lozenges
ואינן מטמין טומאת אוכלין דברי רבי עקיבה. אמר רבי יוחנן
בן נורי: אם נלקחין בכסף מעשר, מפני מה אינן מטמות
טומאת אוכלין? אם אינן מטמות טומאת אוכלין, אף הן לא
ילקחו בכסף מעשר!! ר' יוחנן אמר חומרין, מטמין טומאת
אוכלים ואינן נלקחין בכסף מעשר

קירויה- כיי דתנינן תמן פרה^{3:5} קירויה שהטבילה במים שאין
ראויין לקדש, מקדשין בה עד שתיטמא. ניטמא, הקירויה אין
מקדשין בה. אף שטבילה—מפני מים טמאין הנבלעין בה רבי יהושע אומר אם
מקדשין בה בתחילה, אף בסוף! אם אינן מקדשין בה
בסוף כשנטמא אף לא בתחילה! בגלל מים שא"ר שנבלעין {בין כך ובין כך
לא יאסוף בתוכה מים מקודשין} ר' יוחנן אמר חומרין: אין
מקדשין בה לא בתחילה ולא בסוף

מבוי- כיי דתנינן תמן וכן מבוי שניטלה קורתו או לחיו כו'
ר"י אמר חומרין: אסורין בין בשבת הזאת בין בשבת הבאה

גר- דתני גר שנתגייר והיו לו יינות אמר בבריא לי שלא נתנסך
מהן, בזמן שנעשו על גב עצמו, טהורין לו וטמאין לאחרים.
ע"ג אחרים, טמאין בין לו בין לאחרים. ר"ע אומר אם
טהורין לו יהיו טהורין לאחרים, אם טמאין לאחרים יהיו
טמאין לו. רבי יוחנן אמר: חומרין, טמאין בין לו בין
לאחרים אף בנעשה ע"ג עצמו

עם הארץ- דתני עם הארץ שנתמנה להיות חבר והיו לו
טהרות ואמר בבריא לי שנעשו בטהרה בזמן שנעשו על גב
עצמו טהורות לו וטמאות לאחרים על גב אחרים טמאות בין
לו בין לאחרים רבי עקיבה אומר אם טהורות לו יהיו טהורות
לאחרים אם טמאות לאחרים יהיו טמאות לו רבי יוחנן אמר
חומרי טמאות בין לו בין לאחרים

אמר רבי ינאי הרובין היו אומרים בתרומה שנעשית על גב הקודש הא על גב עצמה לא. ואני אומר אפי' נעשית על גב עצמה. אתיא דר' יוסי כרבי ינאי ודרבי ירמיה כרובים.

אם אמר לו הפרשתי לתוכה רביעית בקודש נאמן מאחר שהוא נאמן על הקודש נאמן על התרומה.

כדי יין וכדי שמן המדמעות. אמר ר' יוסי בי רבי בון אלו שקודחין בהן את הדמע: ???נפלו תרומה לתוך חולין

הלכה ה משנה מן המודיעית ולפנים, נאמנין = מותר ליקח מע"ה על כלי חרש. ומן המודיעית ולחוץ, אינן נאמנין. כיצד? הקדר שהוא מוכר את הקדירות, נכנס לפנים מן המודיעית הוא הקדר והן הקדירות והן הלוקחין נאמן. יצא, אינו נאמן:

גמרא מתניתא בכלי חרש הדקים. small size מתניתא אמרה כן: הוא הקדר והן הקדירות והן הלוקחין. וקדירות לא כלי חרש דקין הן!!

נגעו בו טהרות מן המודיעית ולפנים, טימא משקה את הכלי ???אים, כשכבר נכנס, שפך ע"ה משקה לתוך הכלי, הרי טימא אותו....

היה כ"ח שמוכר מן המודיעית ולפנים מלא מים, רבי שמעון בן לקיש אמר נאמן על הכלי ואינו נאמן על המשקה. רבי יוחנן אמר נאמן על זה ועל זה. מתניתא פליגא על רבי שמעון בן לקיש. אמר לו הפרשתי לתוכה רביעית קודש נאמן! אלמא אמרינן "מגור" א"ר זעירה תיפתר באומר "עד שאני חבר הפרשתיה".

רבנן דקיסרין בשם רבי בון בר חייה טעמא דר"ש בן לקיש אין חבירות למים: כ על "מים" וודאי אין "צורך" להאמינו...

הלכה ו משנה הגבאים tax-collectors שנכנסו לתוך הבית. וכן הגבאים שהחזירו את הכלים. נאמנין לומר לא נגענו בזה וזה

ובירושלם נאמנין על הקודש ע"ה נאמן לומר "זה טהור לקודש"

ובשעת הרגל אף על התרומה :

גמרא הגבאים שנכנסו לתוך הבית, טמא. אם יש עמהן עכו"ם, מירתתני טפי ליגע נאמנין לומר נכנסנו אבל לא נגענו.

פתר לה תרין פתרין : נאמנין לומר נכנסנו אבל לא נגענו בשאין עדים יודעין {ובירושלם נאמנין על הקודש אפילו יש עדים יודעין }

פתר לה פתר חורן נאמנין לומר נכנסנו אבל לא נגענו לכן צריכה=לא נצרכה אלא... בשיש עדים יודעין {ובירושלם נאמנין אף על הקודש אע"פ שיש עדים יודעים }

א"ר יהושע בן לוי (תהלים קכז) ירושלם הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו עיר שהיא עושה כל ישראל לחברים. מעתה אפי' בשאר ימות השנה אפי' לתרומה! א"ר זעירה ובלבד בשעה ששם עלו שבטים :

הלכה ז משנה הפותח את חביתו והמתחיל בעיסתו על גב הרגל, כשהתירו "טו" ע"ה" רבי יהודה אומר יגמור. אחר הרגל למכור וחכ"א לא יגמור

משעבר הרגל היו מעבירין על טהרת עזרה. עבר הרגל ביום הששי לא היו מעבירין, מפני כבוד השבת. ר' יהודה אומר : אף לא ביום חמישי, אים יום אחרון של רגל ביום 5 שאין הכהנים פנויים :

גמרא רבי חנניה בשם רבי יוחנן התירו סופו מפני תחילתו. שאם אומר את לו שלא יגמור אף הוא אינו פותח. ולא יפתח! אף הוא ממעט בשמחת הרגל

רבי שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן מה פליגין? בחבית של יין, אבל בחבית של שמן אינו הפסד מרובה כל עמא מודיי שאינו גומרה.

כיצד הוא עושה? תני ר' חייה שופכה. תני בר קפרא שוברה. אף הכלי נטמא! והא תנא רבי חלפתא בר שאול מניחה לרגל הבא!

ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי יום טוב שחל להיות בערב שבת, אוכל מעיסה שנטמא בטו' ע"ה אף תשבות הרגל="אסרו חג" כרגל. א"ר זעירה מתניתא אמרה כן: ערב הפסח כפסח, ויום טבוח כעצרת. א"ר חנניה אוף אנן תנינן: דרבא ר' יודה אומר אף לא ביום החמישי שאין הכהנים פנויים:

הלכה ח משנה כיצד מעבירין על טהרת עזרה? מטבילין את הכלים שהיו במקדש

כל הכלים שהיו במקדש היו להן שניים ושלישים שאם ניטמאו הראשונים יביאו שניים תחתיהן

כל הכלים שהיו במקדש טעונין טבילה חוץ ממזבח הזהב ומזבח הנחושת מפני שהן כקרקע, דברי ר' אליעזר. וחכמים אומרים מפני שהן מצופין:

גמרא מ"ט? וכלים טעונין טבילה?! א"ר בא אני אומר שמא שהיה שם אחד מן הכלים שלא הוזה!...חיישין שנטמא טו' מת מעתה נחוש לכולן ליבעי הזייה 3 & 7! א"ר בון בר חייה אני אומר שהיה שם א' מן הכהנים שיצא לדבר עם האשה על עיסקי קינה ונתזה צינורה של רוק מתוך פיה על בגדיו וטימתו. מעתה נחוש לכולם! ליבעי הערב-שמש...ככלים שנטמאו באה"ט! תיפתר בשניטמא בספק משקין כ חיישי שמא נטמאו ...

תמן תנינן טהרות 9: 4 ספק משקין ליטמא טמא, ולטמא טהור! תמן בתרומה וכאן בקודש, חומר הוא בקודש מחמירין אפי' בספק משקין לטמא

תני שולחן שניטמא, מטבילין אותו בזמנו כשמסלקין הלחם בשבת אפי' בשבת. אע"ג דהוי "שבות" דברי ר"מ. וחכ"א מיד אין ממתנינן..

אשכחת אמר, על דעתיה דר"מ מטמא שני לחמים. לחם שבת הבאה
נטמא ג"כ(דהוה שלחן טבוי"י) על דעתון דרבנן אינו מטמא אלא לחם
אחד בלבד. א"ר יעקב בר סיסי קומי ר' יוסה ואפי' על דעתיה
דר' מאיר אינו מטמא אלא לחם אחד בלבד תיפטר שניטמא
בספק משקין ול"ב הע"ש

פעם אחת הטבילו את המנורה. אמרו צדוקים, ראו פרושים
מטבילין גלגל חמה! מנורה מקבל טומאה!!!

תמן תנינן: נכנסו ללישכת הכלים והוציאו משם תשעים וגי'
כלי כסף וכלי זהב. ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן כנגד
תשעים ושלוש אזכרות שכתוב בפרשת חגי זכריה ומלאכי.

{א"ר חונה חישובתים ואינן אלא שמונים ושלוש! כנגד שמונים
ושלוש חותמות שכתוב בעזרא, נחמיה 9 שהיה כל אחד ואחד
מייחד שמו של הקב"ה וחותם. וקיבלו עליהם עול מלכות שמים}

אית דבעי מימר: כיום מרובה של תמיד. כנגד י"ג פרים וי"ד
כבשים ואילים שנים ושעיר אחד.???

ר' שילה דכפר תמרתה בשם ר' יוחנן: טעמא דר' ליעזר
(שמות כ) וצפית אותו זהב טהור וגוי' התורה קראת אותו
קרקע.??? עד כדון מזבח הזהב, מזבח העולה מניין? ודין הוא
מה אם מזבח הזהב שהוא אמה על אמה את אמר קרקע,
מזבח העולה שהוא חמש על חמש לא כ"ש!! אית דבעי מימר
רבוע רבוע מה כאן קרקע אף כאן קרקע.

א"ר הילא טעמא דרבנן דחשיב ליה "מיטלטל"—ואפ"ה טהור משום פשוטי כ"ע
(יחזקאל יא) המזבח עץ ג' אמות גובה וגוי' התורה קראת
אותו מיטלטל "זה השלחן..." עד כדון מזבח העולה, מזבח הזהב
מניין? ודין הוא מה אם מזבח העולה שהוא ה' על ה' את אמר
מיטלטל, מזבח הזהב שהוא אמה על אמה לא כ"ש!! אית
דבעי מימר רבוע רבוע מה כאן מיטלטל אף כאן מיטלטל.

*****סוגיא עמומה*****

וחכ"א מפני שהן מצופין. ועץ מצופה מתכת, טהור (כלים 11:6) לא ציפוי שהוא עומד מחמתו מאליו הוא? וליזל בתר מתכת! לא כן אמר ר"ש בן לוי בשם ר' הושעיה כעובי דינר גורדיינין היה בו! ציפוי עב מאד אמר רבי לא, למלכתו אינו עומד, ראוי היה שתישרף העץ! מחמתו הוא!! ואתייא כיי דאמר רשב"ל (שמות ל) ועשית מזבח "מקטיר קטורת" אין כתיב כאן אלא מקטר קטורת. המזבח היה מקטיר את הקטורת ושוב חשוב כציפוי בעלמא, וטהור

מפרש למה "מזבח" טהור. ויהא כטבלה שהיא עשויה לילך ולהניח! כיון שאינו מיטלטל, אינו מק"ט! לא כן א"ר אמי בשם רשב"ל השלחן למה טמא, לא מפני שמוציאין אותו ומראין אותו לעולי רגלים. וזה מזבח לא במקומו הוא עומד?!

{אף זה השלחן שימש כלי בזיכין במקדש, ויהא טהור, ולמה טמא?

א"ר מנא כיי דתנינן תמן כלים 24:9 שלש משפלות הן: של זבל, טמאה מדרס וכו' א"ר זעירה: מפני שמשתמשין בה על גב חביליה לפעמים משתמשין ע"ג "החבלים" ע"כ טמאה מדרס ("משמשי-אדם") וכאשלחן מפני שמשתמשין בו על גב חביליו: כיש שימוש אדם על גבו {

תם ונשלם בס"ד ליל ששי תשא י"ד אדר
ראשון תשע"א שבח לאל בורא עולם!!!